

Szegény kiserletügy!

— A téma mostohái. —

Nem ritkák azok az alkalmak, amelyek arra készítetnek minket, hogy szót emeljünk a földművelésügyi tárca mostoha gyermeke, a kiserletügy mellett.

Csak a közelmúltban mutattunk rá arra, hogy a kiserletügy szakembereit külföldi ösztöndíjban egyáltalán nem részesítik s hogy a földművelő Magyarország éppen azoknak nem nyújt lehetőséget a maguk továbbképzésére és külföldi tanulmányutakra, akiknek munkáján múlik elsősorban a mezőgazdaság fejlődése és versenyképessége.

Mint reménység villant fel a kormány nemzeti munkatervének 48. pontja, amely ezt mondja: „Intézményesen fogjuk fejleszteni a magyar mezőgazdasági kiserletügyet és a mezőgazdasági szakoktatást.” Szívesen vett biztatás ez, de sajnos, eddig csak papíron maradt, mert a fejlesztésnek még semmi nyomát nem látjuk, sőt az állami élet egész vonalán felfokozott takarékoság gátlásai a kiserletügynél is teljes mértékben érvényesültek, annyira, hogy a kutatások és tanulmányozások lehetősége már-már teljesen kétségessé vált, másrésztől megszakad minden kapcsolat a gyakorlati élet és az intézetek között. Sohasem válhat szakmájának alapos ismerőjévé az a kiserletügyi tisztviselő, akit rosszul értelmezett takarékoságból megfosztanak minden mozgástól, nem teszik neki lehetővé a kiserletek felülvizsgálását, beállítását, betegségek helyszíni tanulmányozását, gyakorlati tapasztalatok gyűjtését stb. Nem lesz fellegjáró pilóta sohasem az, aki csak a hangárban és a rajztábla mellett tanulmányozza az aviatikát, de nem szállhat fel, mert takarékoságból nem kap benzint.

Itt az ideje annak is, hogy a kiserletügy tisztviselőinek példátlanul rossz érvényesülést és előléptést viszonyain is sejtse. Mert kétségtelen, hogy amíg éppen a kiserletügynél támasztanak a legnagyobb követelményeket a szakemberek tudásával és képzettségével szemben, addig valamennyi főiskolai státus között az előléptési lehetőségek talán éppen itt a legrosszabbak. Másutt alig látunk példát arra, hogy a szakmájukban kiváló érdemeket szerzett, nem is egy oklevéllel rendelkező szakemberek nagy tömege egyegy századot megközelítő vagy elért szolgálata után és életkorának ötödik évétizede végén csak a miniszteri segédítőkari rangosztályban tengődjék, ma már csak akkora fizetéssel, aminőt pályája legkezdetén élvezett.

Tudjuk, hogy a mai idők általános helyzetjavításra a tisztviselőtársadalomban nem alkalmasak. De arra igenis módot kellene még most is találni, hogy a kiserletügyi tisztviselők hosszú időn át elrontott helyzetét megjavítsák, mert a magyar agrárkulturához sem tartjuk méltónak azt, hogy az annak élén járó érdemes szakemberek nagy része szegénykezve viselje annak az elmaradottságnak keresztjét, amit semmiképpen meg nem érdemelt. A személyzeti viszonyok nem kielégítő voltának tudható be az a körülmény is, hogy egyes szakmaköröknél és pedig a legfontosabbaknál, olyan hézagok mutatkoznak az utánpótlásban, aminő az állami szolgálat más ágazatainál alig tapasztalható. Ezzel függ össze azután az, hogy mind nagyobb számban töltik be a vezetői állásokat idegen szakemberekkel, ami természetesen ismét nem hat lekesítően a fiatalabb erők munkakedvére és továbbképzésére.

hanem a has fogja megszüntetni. Ismét fogyasztónak kell lennie a pilótát, mert különben az amerikai gépek még ócskavasul sem fognak érné. Vásárlóképesé — véli Roosevelt — úgy teheti a külföldet Amerika, ha leszál gyalogosok között.

Teljesen érthető tehát, miért szeretné minden áron megtörni Amerika az államok elzárkózását. Minthogy azonban pénzének feltétele volt rá minden államot az elzárkózásra, hogy ne féltsék pénzüket és el se zárkózzanak: az inflációt szabadjára Amerika a világra. Az inflációnak van egy jó tulajdonsága és pedig, hogy a kapott pénzt mindenki gyorsan tovább adni kénytelen, mert különben sarkára lép a lejtőn rohamos romlás. Ezt mindenki így teszi, tehát a gazdasági élet, a fogyasztás megindul. De mi hasznunk, ha ennek a fogyasztásnak fedezéséből ismét a gépek kérését orozslánrészt maguknak? A világhálóságnak az európai térség megváltoztatásán kívül főleg az amerikai gépek tett termelés volt az oka, megszűnhet-e tehát a válság, ha a gépek ismét ontani fogják az árut? Az amerikai mechanizált termelés még világinfláció idején sem fogja bírni egyetlen állam se a versenyt, tehát a dollár győztesen fog kikerülni a küzdelemből, hiszen az export-állam pénze mindenkor megszilárdul, ellenben Európa most már az utolsó is el fogja veszíteni, amivel ma még úgy, ahogy rendelkezik: tudniillik pénzének stabilitását.

A helyzet tehát röviden szólva az, hogy az újabb világot a világnak csak azért kellene elismernie, hogy az örül, tulmechanizált amerikai termelés ideig-óráig fenntartható legyen. Kétszer már elvezett Európa a világháború egyetlen győztese miatt, most még harmadszor is nekünk kellene áldozatot hozni. Nyilván kaput döngöztünk, ha az inflációs gyöngyözetek mozzanatait kárhaztatnók, hiszen azokat saját bőrünkön tapasztaltuk, csupán azt az egyet említjük meg, hogy ha az infláció kívánatos valami lenne, akkor egyetlen eddig ismert infláció sem végződött volna stabilizációval, de hogy miből fog majd az emberiség stabilizálni egy világinfláció után, amikor az ehhez szükséges erőforrásokat az infláció semmivé tette: arra felelni igen bajos dolog.

Amerika puffaszthatja a pénzt, mert először is a dollár igen magasan van arannyal fedezve, másodsor valóban versenyképesebb lesz, ha olcsóbb a pénz, harmadszor pedig — amint azt a fentiekben láttuk — a pénz nagymértékű exportja következtében magától szilárdul majd meg. De mi, akiknek helyzete merőben más, csak önfelédli pillanatunkban határozhatnók magunkat pengőfrontásra. Bármennyire kárhaztatnók is a kormányt, amiért még veszélytelen pénzügyi reformoktól is tartózkodik, de azért, hogy a rekrim-nálások pergetésében is keményen viseli a defláció ódiomát, őszinte elismerést érdemel. Amerika csak úgy élhet, ha exportál, de a mi gépesítetlen nemzetgazdaságunknak fogyasztói itt élnek az országban s ha vásárlóképesé tettük őket, azzal termelésünk előtt széles kaput nyitottunk, amelyen keresztül szebb jövőnk is élénk táru. Kulturfőlényünknek éppen abban rejlik győzelemhez segítő jellege, hogy a kulturáltabb nemzet többet fogyaszt, tehát többet is termel, előbb virágoztathatja fel gazdaságát, mint az alacsonyabb kultúrája.

Fellendülésre van szükségünk, amiből az értékálló pénz csak minimális követelmény. Nekünk nem pénz, hanem értékszaportis kell, éppen ezért nem nyulhatunk olyan eszközökhöz, amelyek azt a keveset is elpusztítanak, ami még megmaradt. Tökeszegény ország lévén, nem csinálhatunk inflációt, amely tökékepzést biztosítani nem képes, különösen pedig akkor nem ronthatjuk pénzüket, amidőn még mindig vannak eszközök, amelyekkel veszélytelenül végezhetünk fizetőeszköz szaporítást. Relatív pénzsaportis gyűjtőnével foglalkathatunk össze ezek, az értékszaportis éven alapuló műveletek, amelyek tulajdonképpen bankjegyszaporítás nélkül juttatják levegőhöz a gazdasági életet. Az értékszaportis elve röviden az, hogy ha egyes ügyleteket pénzmozgósítás nélkül tudunk lebonyolítani, az így felszabadított értékekkel feltöltött nemzeti jövedelememlékedést tudunk előidézni.

Minél szélesebb területen élünk az értékszaportis elvével, annál nagyobb mértékű lesz gazdasági helyzetünk enyhülése. (Döry Béla.)

Olcsóbbodik a buza.

A buza ára a budapesti tőzsdén február hó 20-á óta 15 pengő 20 fillérről 13 pengő 30 fillérré esett, tehát három hónap alatt mintegy 2 pengővel csökkent. Csikágóban ugyanez az idő alatt 10 pengőről 13 pengő 38 fillérré emelkedett a buza ára, Winnipegben 8 pengő 38 fillérről 10 pengő 03 fillérré, Liverpoolban pedig 9 pengő 89 fillérről 10 pengő 84 fillérré. Mint látjuk, a külföldi világtőzsdék áralakulása nem okolja meg a budapesti tőzsde lanyha irányzatát, de nem okolja meg a szomszédos agrárállamok buzaáralakulása sem, mert hiszen a román buza 18 pengő 30 fillér, a szerb buza pedig 16 pengő 67 fillér.

Mi lehet tehát az oka annak, hogy Budapestén mégis lefelé tendál a buza ára és három hónap alatt 2 pengőt esett?

A természetföltekek sehogys sem okolják meg ezt a szomorú árirányzatot, mert hiszen a téli csapadéktartalék hiányzik a földből és az őszlekt tisztán a tavaszi bizonytalan csapadéokra vannak utalva és mint tudjuk, ez nagy meglepetéseket hozhat az egész országra. A természetföltekek tehát nem olyan rózsásak, hogy ez okolná meg a buza árnak esetét.

Lássuk most, hogyan állunk az aratásig való készletekkel. Közraktárainkban és a gazdáknál elenyésző csekély készletek vannak úgy, hogy csak éppen hogy fedezni fogják a belső szükségletet, tehát ez sem okolja meg a lefelé menő árirányzatot. Eszerint tisztán spekulációs tünetnek vagyunk kénytelenek tulajdonítani a buzaárak leszorítását, ami — bármily kis készletek legyenek is a gazdák birtokában — nem hat előnyösen mezőgazdasági és közgazdasági helyzetünkre. Nem fog ártani tehát az illelkes ténylezőknek belekinteni a spekuláció műhelyébe, hogy mi okozza a világgpiaci irányzatot való érthetetlen eltérést és kinek ill az érdekében, hogy a magyar buzaárakat a gazdák rovsára 2 pengővel a februári árnivó alá szorítsák.

A gazda termelési költségei a buzánál ma is 20-25 pengő körül mozognak, így tehát nem áll módjában a mezőgazdaságnak újabb áldozatokat hozni a spekuláció javára.

Ne tessék spekulálni a magyar gazdák egyedüli exportképes és ma is legjobban eladható termékével, a buzával, mert ez nem más, mint a mai mezőgazdasági nyomorúság újabb megvámolása.

Nem szabad azt a régi balhiedelmet követni, hogyha az aszfalton esik, rögtön jó termés lesz, mert ez még nem jelenti azt, hogy az ország minden részében a természetföltekek megjavultak, az aszfalton pedig eddig még nem sikerült búzákat termelni. (H. K. dr.)

Dollárhigitás és a pengő.

A legutóbb közzétett hivatalos amerikai statisztika adatai szerint az Unió munkanélkülisége elérte a 17 millió főt, ami a yankeek dolgozóinak 35%-át teszi ki. E szám csak azokat foglalja magában, akik teljesen elvesztették keresetüket, de azokról, akiknek jövedelme 30-70%-kal csökkent, nem emlékezhet meg.

Négy hónap előtt még csak 13 millióról számolt be a hivatalos kimutatás, tehát valami rendkívülinek kellett történnie, hogy a baj ugrásszerűen növekedett. Egyszerűen az történt, hogy az angol font a hadiadósságok decemberi esedékességének arannyal eszközölt kiegyenlítése után értékéből sokat veszített, olcsóbb lett, ennélfogva az angol árut is olcsóbbá, versenyképesebbé tette az amerikaival szemben, mintegy 1500 millió dolláros piacot ragadva el utóbbtól. Ez volt a közvetlen oka annak, hogy a hónapok óta vajdudó dollárhigitás komoly elhatározással érelődött. Ha a dollár kisse leromlik, visszaszerzi azt az előnyt, amit a font és más aranyalapú letért valuták tartottak vele szemben.

Hát ennyire jutott a gazdag Amerika, hogy az után a kicsi konc után is, amit a mások pénzének éppen rosszassága ragadott el tőle, ilyen kétélű fegyverrel törjön? Ha nálunk, a konzervatív nemzetnél, sikertelenül sürgetik is a gazdasági reformokat, a maradtak ugyancsak nem nevezhető ország, a tág lehetőségek hazája se látna maga előtt más egérutat, mint a pengőpuffasztást? Bizonyára oka van rá!

Ha van állam, amely az elzárkózás politikáját magáévá nem teheti, amely meg nem élhet külkereskedelmi kapcsolatok nélkül, úgy az első között Amerika az, mert háztartását csak úgy tudja egyensúlyban tartani, ha exportál. Ha a gépesített amerikai termelés csak a saját belső fogyasztására van utalva, munkanélkülisége mindenkor meg kell hogy haladjon a tíz millió főt. Ha a prosperitá idején megtelt rak-tárak kiürültével a gépek ismét rákapcsolódnak a termelésre, már akár a következő pillanatban is megálhatnának, mert a száz kilométeres sebességű gépen száguldó termelés az alig ötven kilométeres sebességű fogyasztással csak úgy tarthatna lépést, ha minden órában egy felet áll, hogy a fogyasztást bevárja. A csak magára utalt Amerika hónapjának egyetlen komoly prognóza csakis folyton változó felhőzet lehet. Kézisből krízisbe! Az Unió kiszolgáltatta magát gépei révén a világ gomra kénye-kedvének. Ha nem fogyaszt a külföld, Amerika még nálunknál is koldusabb! Jól érzi Rooseveltt, hogy a világhkrízist nem a kar,

INGYEN küldjük legújabb gazdasági szakkönyvjegyzékünket. "Patria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részv.-Társaság könyvtárája. Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 28. szám.

Új, javított, szabadalmazott Graepel-féle lemeztörekrosta!

Az összes létező lemeztörekrostaikat messze felülmúlja, az eddigi világhírű Graepel-féle lemeztörekrostaiknál 20%-kal nagyobb teljesítőképességgel. A leg-rövidebb törekasztalnál is tökéletes munkát végez és minden magvesztést kizár. Pénzt, időt, fáradságot takarít meg az új lemeztörekrostaik alkalmazásával. Több százezer kifogástalan üzemből!

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG, malomépítéset, gép- és rostalemezgyár

Telefon: A. 49-0-73 Budapest, X., Szilágy-utca 20-30. Gergely-utca sarok. Gyárt és szállít még teljes malomberendezéseket, egyes malomgépeket, triourókat és lyukasított lemezeket bármilyen méretben. Sürgönyeim: Graepelék Budapest

Vigyázat, fővárosi malomkartel készül!*

Irta: Havas Mór.

A fővárosi naplópapok, de a szakajtó is minduntalan hírül hozzák, hogy a fővárosi malomkartelbe lépnek. Az eigondolás állítólag az volna, hogy a budapesti malomok így üzemi részvénytársaságot alapítandók, amely kibérelné az egyik legmodernebb fővárosi malomtelepet és kizáróan ezen a telepen folyna az őrlés. Esetleg külön telepen dolgoznák fel a búzát, külön a rozst. Eppen így egyesítve volna a buza és rozst beadásártsága, de egyesítve lenne a liszt és korpa értékesítése is. A leállított malomok berendezését értékesítenék, épületeiket lebontanák, telkeiket parcelláznák. A leállított, illetve lebontott malomok részesedést kapnának az új részvénytársaság hasznából.

Mint hogy a fővárosi malomok fennállása mindenkor lényeges befolyást gyakorol a magyar kenyérmagvak árképződésére és értékesítési viszonyára, azt hisszük nem végzünk fölösleges munkát, ha a szóbanlevő tervvel bővebben foglalkozunk.

Megjegyzendő, hogy a szóbanlevő terv már önmagáért is érdeklő a szakembert. Ugyanis a malomipar ama kevés iparág közé tartozik, amely nem alkalmas arra, hogy tartósan magángazdasági kartelbe legyen szervezhető. Egyrészt a meglévő malomok roppant nagy száma folytán, másrészt azért, mert egy a nagykereskedelmi, mint a kisüzemi vámmalmok egyaránt, elég csekély költséggel felszerelhetők a modern technika vívmányával, mindkét malomfaj azonos áron, tetszés szerinti mennyiségben szerezheti be a szükséges nyersanyagot, terményeket, a liszt szintén azonos áron értékesíthetik. Ezért malomkartel, monopólium nélkül, fabatkát sem ér. Ha hasznát hajt a kartel, új versenytársak, kívülálló máróhnapra gombamódra keletkezhetnek.

Mint hogy fontos közgazdasági kérdések tárgyilagosa megítélése feltételezi, hogy szem előtt tartjuk az illető kérdés történelmi fejlődését, legyen szabad először a fővárosi malomipar történelmi fejlődésével foglalkozni.

Magyarország legrégebb modern nagymalma, a Pesti Hengermalom R.-T., a Legnagyobb Magyar, Széchenyi István gróf alapítása. 1839-ben épült. A fővárosi malomok nagy részét, nyolc malomot, az 1863-68. években helyezték üzembe. Budapestnek e legfontosabb világipara joggal hivatkozhatik arra, hogy nem tekintélyes kartelhaszon, nagymérvű szállítási refakciók vagy egyéb állami kedvezmények tették nagyvá, hanem saját erejéből lett azzá. A magyar malomipar fénykora alig két évtizedig tartott. Már alapításánál tul volt méretezve, nem vették figyelembe a vidéki versenyt, de azt sem, hogy a külföld ráveti magát majd erre az iparra és hogy a külföldi védvámokkal, szállítási nehézségekkel megnehezítik, lehetetlenné teszik majd a magyar lisztbehozatalát.

Erre vezethető vissza, hogy már 1887-ben az Országos Ipar-egyesület malomügyi bizottsága szükségesnek tartotta, hogy a magyar malomipar szanálása érdekében általános malom-ülést tartson. Az illetékes tényezők már akkor tisztában voltak azzal, hogy az egész malomiparra hiterjedő magángazdasági kartel képtelenség létesíteni. Nem követelték állami támogatást, hanem egyezményt kötöttek az eladási feltételekre, a liszt csomagolására, a zsákok visszavásárlására és végül a lisztfejűk számának és minőségének megállapítására vonatkozóan.

Idővel engedélyezték a magyar malomoknak a kikészítési eljárás kedvezményét, az ugynevezett őrlési forgalmat, amely vámkedvezményt a vizuál mellett fekvő malomoknak, főleg a fővárosiaknak, előnyt biztosított; e kedvezményt azonban 1900-ban megszüntették.

Hogy milyen szempontok vezérelték a fővárosi malomokat, annak illusztrálásul szolgáljon az alábbi visszaemlékezés: A fővárosi malomipar az 1908. évben a magyar malomipar szanálása érdekében beadványt intézett a kereskedelemügyi miniszterhez. Beismerte ugyan, hogy a magyar, főleg a fővárosi malomipar válsága nem újkeletű, évek hosszú sorára vezet-

* L. a „Köztelek” 1931. évi 95-96. számában megjelent „Malomiparunk válságos helyzete” és az 1932. évi 3-4. és 9-10. számában megjelent „A magyar malomipar tarifális helyzete” című közleményeket.

hető vissza, de abban az időben a válságos helyzet már akuttá vált, mert az ausztriai malomok lisztje Magyarországra, sőt Budapestre is eljutott. A beadványban a fővárosi malomok várm-, továbbá tarifális intézkedéseket kérelmeztek.

A MÁV, illetve a kereskedelemügyi miniszterium refakciókat ajánlott fel, de a malomegyesület nem igényelt különleges tarifális elbánást, hanem csupán az osztrák, valamint a vidéki magyar malomokkal azonos díjszabást. Megjegyzendő, hogy a felajánlott refakciók a fővárosi malomok részére körülbelül évi egyharmadmillió aranykorona visszatérítendő összeget jelentettek volna, ami annak idején nagy pénz volt.

Amikor a világháború kitört, a liszt a legfontosabb és legbecesebb árucikké lett és így a magyar malomipar szép haszonnal dolgozott. A malomok nem tudták, mit csináljanak a sok papírpénzzel, ezért a fővárosi és a nagyobb vidéki malomok versengeni kezdtek, hogy minél több vidéki malmot megvásároljanak. Egyik nagy fővárosi malomkonzern például több mint két tucat vidéki malmot kebelezett be és még összeomlása évében is sok tucat millárdot költött vidéki malomnak kibővítésére.

A román megszállás után a fővárosi malomok összpontosított üzemi vitel folytattak. A hivatalnokokat és a munkásokat a szükséghez mérten ide-oda, majd az egyik, majd a másik malomhoz dirigálták, a nyersanyag bevásárlását és a malomok közti elosztást, az őrlémények szétosztását a központ végezte. Ennek a koncentrációnak létesítése inkább személyi, mint tárgyi okokra volt visszavezethető. Anyagi hasznát hajtott, mert a buzávaltó belétele a rövid lejáratú alati is tetemesen devalválódott, viszont a buza- és őrlémények árá napról-napra felszokkott. A fővárosi malomipar reputációját nem emelte ez a központosítás és rövidesen feloszlott.

Kutatva a magyar malomipar válságos helyzetének okait, arra is rá kell mutatnunk, hogy túlméretezett pénzügyi intézkedéseink legnagyobb része nem elégszik meg a bankszerű üzletkéssel. Nálunk a bankdirektorok azt hiszik, hogy mindenhez értenek. A pénzügyetkezet vezetői ezt a sokoldalú foglalkozást a taniemek érdekében hajszolják. Csak hogy ez a tevékenység igen sokszor keservesen bosszulta meg magát és a levét a malomipari társaságok és a szegény részvényesek itták meg.

A fővárosi malomipar pusztulásának egyik oka a főszo határidős üzletben is keresendő, továbbá a kenyérmagvaknak budapesti paritáson való elköttyvetésében.

Meg kell emékeznünk a magyar államvasutak tartfapolitkájáról is, amely utóbbi, sajnos, a fővárosi malomipar sorvadásának legfőbb okozója. Erről sokszor volt már szó e lapban. Több mint négy és fél hónappal ezelőtt a fővárosi malomok panasszal fordultak a kereskedelemügyi miniszterhez a magyar vasutak tarifapolitkájá ellen. Hogy ezt a beadványt a kereskedelemügyi miniszteriumban mikor intézik el, a jó lsten tudja. A felterjesztés arról panaszkodik, hogy a MÁV egyik díjszabási kedvezményének megszorító határozmányát nem vont a vissza, annak ellenére, hogy közös bizottságban lefolytatott tárgyalás során a bizottság hivatalos tagjai beállták, hogy a MÁV visszatérítési hivatala ugyszólván képtelen ellenőrizni a hirdettet megszorító határozmány betartását. Ez a határozmány papírosan mégis fennáll, de a visszatérítési hivatal nem létezőnek tekintti. Ennek ellenére az 1932. és 1933. évi díjkedvezményi jegyzékek hűségesen hirdetik a gyakorlatban nem létezőnek tekintett „különös megjegyzést”.

Ezzel az esettel csak azért foglalkoztunk, mert a mezőgazdaság részéről is minduntalan felhangzik a jaj-és zokszó a magyar vasutak drága tarifái, az egyenlőtlen elbánás stb. miatt. Az ilyen panaszokat azzal ütük el, hogy a MÁV ügykezelését a legutóbbi hónapok folyamán átvizsgálta a svájci szövetségi vasutak kiváló vezérigazgatója, Schraffl dr., aki jelentésében nagyban és egészen elismeréssel szól vasutainkról. Kíváncos volna a svájci vasutak kiváló szakemberét megkérdezni, tud-e esetet arról, hogy a svájci vasutak egyik főhivatalnokja nyíltan kijelentette volna, hogy a törvénybe íktatott nemzetközi vasuti egyezmény kilencedik cikkét be nem tartja, amely cikk így intézkedik: „A fuvardíjak és mellékilletékek kiszámítása a jogérvényesen fennálló és minden államban kellőképpen kihirdetett díjszabások alapján történik.” És tud-e esetet a kiváló szakember arról is, hogy ha valaki panasszal fordult az illetékes hatóságokhoz, hogy az alárendelt hivatalnok szándékosan be nem tartja „a tételes törvény parancsoló határozmányát”, az ilyen panaszt elütik azzal, hogy ez csak szépségszó.

Az elmondottak után foglalkozunk a tervezett malomkartellel. A terv szerint az öt fővárosi malom közös pénzbeli bérbevénné a főváros legmodernebb nagymalmát, hogy ez dolgozzon; a többi malmot egyszerűen el kell pusztítani.

Azt is említsük meg, hogy a fővárosi malomok négy pénzügyet ellenőriz. Nem tudjuk, milyen vegyes érzelmeikkel fogadják a halálra ítélt malom vezetői,

hivatalnok- és munkásserege és különösen az ellenőrző intézetet ezt a tervet?

Ezeketől eltekintve tegyük bírálat tárgyává a kérdéses kartel tervet elméleti szempöngből nézve is, továbbá, hogy mit szöl hozzá az eleven élet, az élő gyakorlat?

Fejtegetésünk bevezető sorailban már rámutattunk arra, hogy a malomipar mindeddig tartós magángazdasági kartelbe sehöl sem volt szervezhető, már azért sem, mert malomkartel monopólium nélkül fabatkát sem ér. Már pedig azt véljük, hogy a néhány tucat vidéki kereskedelmi és a sokszáz vidéki vámmalmot egyszerűen agyonütni még sem lehet. Tudunkkal törvény sincsen, amely bárkinek megtiltáná, hogy akár a fővárosban, akár a vidéken malmot építhessen, illetve üzembn tarthasson.

A terv kieszelője lelkesedik a legmodernebb, nagy őrlöképességű malomért. Ezzel szemben az elmélet tanítja és a gyakorlat mutatja, hogy a kellő vezetés alatt álló, kellően felszerelt, kis őrlöképességű bíró malom sok tekintetben előnyben van a nagyüzemiével szemben. A kis őrlöképességű malomnak ugy a nyersanyag beszerzésénél, valamint őrléményei értékesítésénél a buza termelési helyének, másrészt az őrlémények fogyasztási piacainak közeli volta megbecsülhetetlen előnyt biztosít a nagy őrlöképességű malommal szemben. Régi arany szabály, hogy sok-kis őrlöképességű bíró malom rendszerint nagyobb forgalmat képes gazdaságosabban lebonyolítani, mint az ugyanakkora őrlöképességű mammutmalom.

Vizsgáljuk meg, mit mutat a rideg való? A legnagyobb fővárosi malomrészvénytársaság, amelynek Budapestben a két legmodernebb malomtelepe van, a fővárosban, hozzávetőleg számítva, 1929-ben 10,000, 1931-ben körülbelül 4000, mult évben csak mintegy 3000 vagon kenyérmagot dolgozott fel. Három budapesti malomnak 1929. évi forgalma körülbelül 2800-4000 kocsirakomány volt, mult évben legfeljebb 1000 vagonnal kisebb a teljesítménye, egyik-másik malomnál még ennél is kevesebb volt a hiány. A magánkezelésben álló legkisebb malomok teljesítménye alig csökkent.

Nézzük a anyagi eredményt. A kétségbeejtő gazdasági viszonyok ellenére a legkisebb üzemi malomok még a mult évben is némi haszonnal dolgoztak. A legkisebb őrlöképességű részvénytársasági malom sem mutat ki hiányt, két részvénytársasági malom némi ráfizetéssel dolgozott, viszont az öt fővárosi malom fuziójából kialakult legmodernebb mammutmalom részvénytársaság a mult évi jelentésében 435.000 pengő, viszonyainkhoz képest óriási deficittel tünik ki.

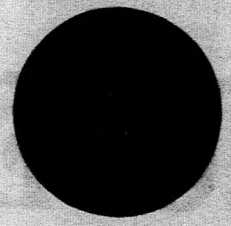
Megemlítendőnek tartjuk azt is, hogy a háboru előtt a vidéki malomok számottevő mennyiségben nem szállíthattak lisztet a fővárosba, jelenleg a vidék a fővárosi lisztszükségletnek körülbelül a felét fedezi; mi lesz, ha csak egy malom lesz Budapesten? Milyen haszonból akarják kárpótolni a terv szerint egyesített fővárosi malomokat?

Fejtegetéseim eredményeképen szükségesnek vélem kutatni, mennyiben érintené a szóbanlevő malomkartel mezőgazdaságunk érdekét és milyen szempontok szerint kellene mezőgazdaságunknak ez ügyben állást foglalnia.

Szükségtelennek tartom hangoztatni, hogy a magyar mezőgazdaság nem boldogulhat életképes malomipar és egyéb mezőgazdasági ipar nélkül, viszont kétségtelen, hogy malomiparunk létét a magyar földnek, mezőgazdaságunk kiváló terményeinek köszönhette, fennállását csak ezek biztosítják.

Megjegyzendő, hogy mezőgazdaságunk sajátos érdeke is összeköti ezt az érdeket a fővárosi malomipar fennállásával és boldogulásával. Ugyanis a fővárosi malomok keletkezésük első éveiben az ország buza-termésének nagy részét feldolgozták. A szükséges nyersanyag a szélrözsa minden irányából Budapest felé vette útját, ennél fogva buzatermésünket az ország minden részében budapesti paritáson jegyezték és

FÖLDIBOLHA ELLEN



DARSULFON - GRALIT - MOLEX P. porozás

vagy 100 liter vízben 1/2 kg. ARZOLA- vagy DARSIN-pép és 1/2 kg. PRONIKOL permetlével való permetezés A LEGJOBB EREDMÉNYT BIZTOSITJA!

„AGRO” Növényvédelmi és Mezőgazdasági R.-T., Budapest, IV., Hajó-utca 2. szám (Bócsi-utca sarok)

szakkönyv-kiadó Vállalat és Nyomtatás, 25. szám.

sta! A leg... gyár Budapest

most is az aratás után nagyobbára így jegyzik. Ez annyit jelent, hogy az ország legtöbb részében, főleg az aratás után, a kenyérmagvakat budapesti tőzsdei áron számítják, levonva az árból a fővárosig esedékes fuvar. Ennek a következménye az, hogy minél drágább a buza budapesti árjegyzése és minél olcsóbb a kenyérmagvaknak a vidéki feladási állomásokról a fővárosig esedékes szállítási költsége, annál jobb árt kap a magyar gazda legfontosabb termékéért.

Már pedig a jobb budapesti árakat nem egy nagy pénzintézet spekulatív törekvései, nem egy malomkaretel szeretlen hasznát hajhászó buzgalma biztosítja, hanem elsősorban Budapestnek minél több, egymással tisztességes versenyt folytató malmai.

De a következetesség, az osztó igazság is előírják mezőgazdaságunknak e tekintetben követendő irányát. Évek óta mezőgazdaságunk, belfogyasztásunk súlyos panasszal illeti ipari karteleinket. Nemrég a képviselőházban kérdőre vonták a kormányt, miért nem tesz eleget annak az ígéretének, hogy belenyúl ipari karteleink dsungeljébe. Különös volna, ha ma mezőgazdaságunk, a kormány megbízhatóságával nézve, hogy olyan kartelet alakul, amely legsúlyosabban érintené mezőgazdaságunk, belső fogyasztásunk életbevágó érdekeit.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Bakó Gábor.

Poloskakár a különböző származású buzákon.

Írta: vitéz K. Takách Gyula.

A gabonapoloska — miként ismeretes — egyes vidékek buzatermelésének komoly veszedelemévé fejlődött. Kártétele tavasszal még az egészen fiatal növényen kezdődik és tart a buza éréséig. Síralmas és kétségbeesítő látvány az ilyen pusztuló buzatábla szürkés-vörös elhaló sásával és önkéntelenül gondolkodba ejti a szemlélőt, vajjon lehet-e ott a további buzatermesztésnek jelentősége.

Az 1931 évben a nyári szemlék alkalmával legnagyobb kártételt Szabolcs vármegye nyugati részén (Büdszentmihály környéke), valamint a szomszédos Hajdu, továbbá Zemplén, Borsod és Abauj vármegyék területén láttam. A károsodott gazdák legtöbbször a kárt a poloska szuráson kívül a tripsz-légy

rágásának tulajdonította. A szurás és a rágás ugyan pontosan megkülönböztethető egymástól, mivel azonban a tripsz is legtöbbször azon a buzaszárán van, amelyet a poloska is megszur, ennél fogva kérdés, hogy a kár okozásában a kettő közül voltaképpen melyiknek van nagyobb szerepe. A magam részéről a főokozónak a poloskát tartom.

1932-ben már a Dunántúlon is, főleg Baranya és Veszprém vármegyékben találkoztunk kisebb poloska kártétellel, ezeket azonban a későbbi kedvező időjárás majdnem teljesen eltüntette.

Egyéni tapasztalatom az, hogy az elmúlt évben aratás előtt az erősen fertőzött vidékeken kevesebb volt a poloska, mint az azt megelőző évben, amikor a szélső kereszték papkáján minden kalásza legalább 2-3 poloska jutott.

A poloska nemcsak a buza szárát, hanem a még gyenge szemet is megszurja és szívja. Az ilyen buzaszemnek a csíráképessége is romlik. (Lásd Dégen Árpád dr. cikkét a „Köztelek” 1932. év augusztus 14-i számában.) Emiatt az elmúlt évben az egységes minőségi buzavetőmag kiosztási akció kapcsán felkértem a m. kir. vetőmagvizsgáló állomást, hogy szaporító gazdaságaink által küldött vetőmagmintákban a szokásos tisztasági vizsgálaton kívül állapítsa meg a poloskaszurt szemek mennyiségét is. Az ilyen módon rendelkezéseimre jutott értékes adatokat vármegyék és fajták szerint csoportosítva, feldolgoztam. A feldolgozás végeredményét a közölt kimutatásban mutatom be, ahol az első két rovat az illető vármegyéből vizsgálatra kerülő buzaminták számát, valamint 100 gram buzában talált poloskaszurt szemek darabszámának az átlagát tünteti fel. A többi rovat az első két rovat fajtánkénti részletezése.

A kimutatásból azt látjuk, hogy minden megyében van poloskakár. A dunántúli megyéknel lényegesen eltérés nincsen, ott a fertőzés nem mutat nagyobb arányokat; az Alföldön és az északi dombosvidék megyéinek átlagszámában azonban már nagy különbségek találhatók. A két legnagyobb kárt Hajdu (251) és Szabolcs (149) mutatja. Szabolcs átlagszáma azonban nem adja a való helyzetnek a hü képét, mert — miként előbb is jeleztem — Szabolcs nyugati fele jelentősen erősebben volt fertőzve, mint a keleti. A nyugati rész átlagszáma 225, a keleti pedig csak 89. A választóvonal kb. Nyíregyháza megyéig kerekül. Az említett két megye után Heves (98), Borsod (64), Zemplén (52), Bihar (48), Szatmár (41), Békés (34) és Szolnok (31) következnek. Legkisebb fertő-

zést Bács (29), Csanád (24), Pest (20), és Nógrád (13) mutat. Csongrádból nem kaptunk mintát, Abaujból pedig csak kettő érkezett, az egyikben 100 gramonként csak 16 drb poloskaszurt szem volt, a másik ezzel szemben annyira rossz és poloskás volt, hogy — vetőmagnak meg nem felelve — nem került pontos számszerű vizsgálat alá.

Ha az előadottak szerint az Alföld és az északi megyék fertőzöttségét figyeljük, azt látjuk, hogy Hajdu és Szabolcs megyék mintegy központot képeznek. E kettővel szomszédos megyék mind 30-as átlagnál erősebben vannak fertőzve, a messzebb feleket pedig már kevesebb (30 alatt) a kár.

A kimutatásban a kártételeket fajtánként is feltüntettem. Ennél a fontos kérdésnél azonban nem kaptam olyan adatokat, amelyekből egyik vagy másik fajta erősebb fertőzöttségére tudtam volna következtetni. Az egyik megyében az egyik, másikban a másik fajta mutat nagyobb átlagszámot. Ezek az eltérések is a legtöbb helyen nem jelentékenyek. Ugyanígy nem tudtam erre a kérdésre a nyári szemlék után sem választ találni, mert hol az egyik, hol a másik fajta mutatott nagyobb kárt. A kisemberek vékony szalagföldjein sokszor jelentősen kevesebb volt a poloska, mint az összefüggő nagyobb buzatáblákon.

A kimutatásban átlagokat mutattam be. Ennél a kérdésnél azonban az is érdekel bízhat, hogy az egyes tételek poloskakára mennyi, nincsenek-e egy-egy megyében igen nagy eltérések, mert akkor természetesen az átlagból levont következtetés is hibás. Ezért az alábbiakban közlöm, hogy az egyes megyékből származó minták 100 gramonként hány poloskaszurt szemet tartalmaztak.

- Baranya: 27, 54, 0, 80, 0, 24, 12, 34, 44, 37, 12, 12, átlag 31.
- Esztergom: 22, 5, 18, 16, 12, átlag 15.
- Komárom: 8, 27, 32, 17, 20, átlag 21.
- Fejér: 22, 8, 34, 26, 8, 36, 12, 16, 22, 32, 58, 54, 35, 22, 8, 14, 36, 30, 16, 32, 22, 30, 40, 14, 12, 4, 12, 42, 64, 76, 18, 82, 10, 22, 26, 24, átlag 28.
- Győr: 18, 16, 46, 40, 10, 20, 28, 18, 36, 8, 54, 38, 48, 42, 46, 46, 30, 44, 18, 48, 26, átlag 31.
- Somogy: 3, 22, 17, 18, 8, 4, 12, 37, 8, 13, 7, 14, 6, 17, 4, 4, 6, 14, 22, 36, 8, 20, 56, 12, átlag 15.
- Sopron: 16, 34, 8, 20, 26, 14, 12, 30, 18, 18, 24, 0, 18, 8, 1, 24, 20, 78, 30, 32, 18, 1, 10, átlag 20.
- Tolna: 20, 92, 20, 18, 12, 36, 16, 24, 2, 20, 9, 30, 21, 82, 16, 34, 8, 0, 0, 8, 20, átlag 23.
- Vas: 14, 22, 7, 42, 18, 4, 24, 26, 46, 103, 6, 54, 16, 32, 4, 23, átlag 27.
- Veszprém: 56, 12, 10, 26, 54, 20, 36, 46, 20, 26, 18, 14, 26, 20, 36, 52, átlag 29.
- Zala: 28, 58, 29, 12, 5, 76, 4, 18, átlag 20.
- Bács: 27, 18, 48, 18, 45, 18, 22, 36, átlag 29.
- Békés: 40, 46, 11, 34, 46, 36, 38, 42, 62, 10, 24, 18, átlag 41.
- Bihar: 82, 18, 52, 38 (és két teljesen rossz), átlag 48.
- Csanád: 9, 18, 59, 55, 14, 18, 18, 14, 22, 24, 32, 12, 12, átlag 24.
- Hajdu: 266, 248, 154, 336, átlag 251.
- Pest: 18, 31, 44, 20, 25, 33, 32, 12, 28, 12, 6, 8, 12, 0, átlag 20.
- Szabolcs nyugati része: 224, 304, 498, 172, 190, 112, 132, 516, 58, 342, 200, 108, 84, 224, 456, 176, 132, 140, 186, 268, 382, 179, 202 (és 6 teljesen rossz), átlag 225.
- Szabolcs keleti része: 92, 64, 134, 16, 58, 48, 62, 80, 92, 105, 144, 24, 116, 94, 58, 32, 101, 82, 104, 44, 60, 230, 80, 90, 64, 224, 104, 68, 82, 64, 144, átlag 89.
- Szatmár: 45, 28, 48, 44, átlag 41.
- Szolnok: 20, 18, 44, 54, 20, átlag 31.
- Borsod: 52, 76, átlag 64.
- Heves: 108, 88 (és két teljesen rossz), átlag 98.
- Nógrád: 12, 12, 34, 16, 1, 10, 8, 12, átlag 13.
- Zemplén: 52 (és 3 teljesen rossz), átlag 52.

A mintákat a gazdák rostált állapotban küldték be és így feltehető, hogy az aratott buzákat jelentősen nagyobb mennyiségű poloskaszurt szemet tartalmaztak.

JUH TENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Schandl József dr.

Tenyésztési és racionalizálási törekvések egy alföldi juhászatban.

Írta: Horváth Alajos uradalmi intéző.

A háboru és az azután következő évek hús- és gyapjukonjunkturája sok juhartó gazdaságot arra ösztönzött, hogy nyájának testsúlyát és gyapjuzhozamát németországi importanyaggal emelje. Az így elért eredmények bőven meghozták a fokozottabb takarmányozási igények kamatait, különösen amíg a német kosoktól örökölt utólerhetetlen testformák

Poloskaszurt buzaszemek mennyisége.

Országgréz	Megye	A vizsgált tételek száma		A két első rovat adatai fajtánként a következőképpen oszlanak meg													
		100 gram buzában volt poloskaszurt szem átlagban		Bánkúti 1201.		Bánkúti 1014.		Székács 1242.		Székács 1055.		Szekács 17.		Hátvani 1140.		Hátvani 1201.	
		tételek száma	poloskaszurt szem	tételek száma	poloskaszurt szem	tételek száma	poloskaszurt szem	tételek száma	poloskaszurt szem	tételek száma	poloskaszurt szem	tételek száma	poloskaszurt szem	tételek száma	poloskaszurt szem	tételek száma	poloskaszurt szem
Dunántul	Baranya	12	28	12	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Esztergom	5	15	2	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Komárom	5	21	3	22	1	17	3	15	—	—	—	—	—	—	—	—
	Fejér	36	28	24	25	—	—	4	17	6	45	—	—	—	—	—	—
	Győr	21	31	13	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Somogy	24	15	16	12	—	—	1	42	7	37	—	—	—	—	—	25
	Sopron	22	20	20	19	4	19	1	8	3	29	—	—	—	—	—	—
	Tolna	21	23	19	21	—	—	1	30	1	32	—	—	—	—	—	—
	Vas	16	27	11	28	—	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—
Veszprém	16	29	9	31	—	—	3	34	1	4	—	—	—	—	—	—	
Zala	8	29	8	29	—	—	2	22	5	29	—	—	—	—	—	—	
Északi d. vidék	Borsod	2	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Heves	2	98	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Nógrád	8	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Zemplén	1	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Alföld	Bács	8	29	7	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Békés	12	34	6	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bihar	4	48	2	50	3	47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Csanád	13	24	12	25	1	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Hajdu	4	251	3	223	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	38
	Pest	15	20	3	31	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Szabolcs	54	149	22	154	8	109	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Szatmár	4	41	2	36	—	—	6	151	12	177	—	—	—	—	—	—
Szolnok	5	31	4	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

A HUGYLEVET TÖZEGGEL

OLCSÓ, GAZDASÁGOS NITROGENYÜJTŐ!

gróf ZICHY BÉLA fonyód-feketabézsényi tőzegtételeinek bérlete, Budapest, IV., Petöfi Sándor-utca 14.

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT

Telefon: Automata 83-4-29 (9-121 3-16) 647

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: Knud Edo.

Mezőgazdaságunk és a gépek.

Írta: Ráth József.

A vas korszakának küszöbét átlépte immár a világ minden népe. Bár a kezdetlegesebb művelődési fokon vesztelő népek még csak a fegyverek, szerszámok s eszközök használatáig jutottak, de a haladottabbak már a gépeknél tartanak; az élen törtétek pedig az erőgépek korszakát élik, amelyek előretörésének az elmúlt s a jelen század engedett szabad utat. Az uttörő pedig a gőzgép volt, melyet nyomon követtek a különféle gázok, robbanóanyagok s a villamosság által mozgásba hozott szerkezetek. Százszáznyi típusú erőgép sok milliónyi példányra robbant. Milliónyi képzett, iskolázott agy töpreng, tőri fejt a gépek tökéletesítésén, műszaki lángelmék születnek minden kis faluban. A vasutak, autók behálózta az egész földet. A vasutak, autók behálózta az egész földet. A vasutak, autók behálózta az egész földet.

Az ember munkaképességét, hatalmát számtalan-szor meghatványozták, szárnyat adva az erősnek, a gyengének.

A gépesített hadseregek egynéhány embere könnyen uralkodik milliónyi ijjas-lándzsás tömegen; a rádióval, telefonnal felszerelt, repülőgépen száguldó üzlet-ember vadászterülete az egész világ.

A gép hivatva van arra, hogy az embert és hű társát, a háziállatot a túlterhes munkától megváltva, jólétet s bőséget szórjon szerteszéjjel. Az okos (racionalis) haladás jelszavával gépesítenek (mechanizálnak) mindent. De valóban okos-e a haladás mai tempóját fenntartani és fokozni? Nem volt-e bölcsebb eleinknek az a jelszó, hogy „lassan járj, tovább érsz”, vagy „eile mit Weile”?

Ugy gondolom, fékezni kellene az ütemet, hogy a lemaradtak felnyomulhassanak s azontúl lépést tarthassanak. S az élen haladók is tulságosan elrohantak már, reájok férne egy kevés pihenő. A „rohanás” helyett a „haladás”, a „szabad verseny” helyett a „szabályozott verseny” elvének kellene uralkodnia. Itt természetesen nem gondolhatunk erőszakos beavatkozásra, még kevésbé géprombolásra. Nem tilthatjuk el például azt, hogy egyes hasznos és célszerű új gépeket állítsanak üzembe csupán azért, hogy a régebbiek versenyképessége biztosítható legyen. Ehelyett egy új világnézet kifejlesztésén kell munkálkodnunk, amely átlátja azt, hogy nem az öldöklő verseny, társaink legázolása az a mód, amellyel földi boldogságunkat biztosíthatjuk, mert vajmi könnyen kifulladásunk s dijakat is elragadhatják tőlünk. Mérsékelt, megdöntött és okos haladás ütemének a betartását kell célul kitűzni, amelyet a tömegek is, többé-kevésbé követni tudnak. E haladás következtében emelkedő általános jólét keretében minden egyén megtalálhatja békés boldogulását. Míg ma, a nagy versenyben elnyert díj birtokát állandóan töltött fegyverrel a kézben kell megvédelmeznünk.

Ez új világnézet kialakításának munkájához segítőtársként elsősorban a nevelést, az oktatást és az irodalmat kell megnyernünk; a felvilágosítás, a meggyőzés eszközeit kell használnunk.

Jelen kis közleményem szűkre szabott keretel közt e célt kívánom szolgálani, amidőn a mezőgazdaságunk s a gépek viszonyáról szóló gondolataimat papírra vetem.

A mezőgazdálkodás olyan foglalkozás, amely minden forradalmi átalakításnak ellene szegül. Mértelen létszámú tömeg foglalkozik világszerte mezőgazdálkodással; tanulatlan, földhöz ragadt emberek rajai, akik nemcsak, hogy nem tudnak lépést tartani a rohamos haladással, de tudatosan is ellene szegülnek.

A termelés alapjának, a földnek termőképessége nagyon fokozható ugyan, de mégsem ugrásszerűen; a termés mennyisége és minősége javulhat, de földig érő kalász, gyermekfej nagyságu alma általában nem terem. Nagy szakértelem, türelem és gondosság, továbbá kedvező tenyésztési körülmények mellett remek tenyészállatok lehet nevelni; ámde e díszpéldányok életképessége, termékenysége és ellentartó képessége gyakran csekély s előállításuk költsége is aránytalan.

Műtrágyával, a bakteriológiai tudomány felhasználásával, ujszerű védőszerke, gépek s eszközök alkal-

mazásával esodába illő termés produkálható, amelyet egy pillanat alatt pozdorjává zuz az Isten haragja.

Bevezető fejtegetéseim, úgy vélem általánosan érvényesek bárhol a világon. A következőkben pedig a jelenlegi hazai viszonyokra kívánok rávilágítani.

A mezőgazdasági termelésnek ma, nálunk az állandóbb jellegű természeti adottságokon kívül különleges nemzetgazdasági, politikai és pénzügyi feltételei vannak s következtetésem azok függvényei.

Ezek az adottságok s feltételek megváltozhatnak. Elképzelhetjük, hogy hazánk földjének méhében olyan természeti kincsekre bukkanunk, amelyek egy csapásra megváltoztathatják pénzügyi vagy nyersanyag helyzetünket. Egy újabb találmány ugyanezt eredményezhetné. Csatornázással, erdősítéssel javíthatjuk száraz éghajlatunkat. Nem állandóak tehát természeti adottságaink sem. Még változóbbak a termelés egyéb feltételei. Vámpolitikai sikerek, kedvező vámszövetség létesülése módosíthatja helyzetünket, amely ma, szerény véleményem szerint a gépek használatának nem kedvez.

Elsősorban azért, mert rendkívül olcsó és bőséges, gazdasági munkához edzett és ahhoz értő munkás áll rendelkezésünkre, akiknek foglalkoztatása nemcsak hogy okos, hanem hazafias kötelesség is.

Jutányos az állati erőtermelésünk is. A takarmány-cikkék előállítására olcsó s a takarmány sokhelyi eladhatatlan s bőséggel áll rendelkezésre, miért is alacsony az igásállat tartási költsége. Megél, sőt változatlan, alig csökkenő eréllyel dolgozik az inséges ellátás mellett is, csakugy, mint gazdája. Az önellátás reánk kényszerített elve is a saját termései takarmányon tartott igásállat használatát javallja. Minden egyes jóság egy fogyasztóval többet jelent, amely okos apaszija alig értékesíthető feleslegeinket, míg legtöbb gépünk külföldi nyersanyagból készül, vagy onnan származik s import üzemanyagot fogyaszt.

A gépesítés ellen szól a mezőgazdasági termények jelenlegi aránytalanul alacsony ára is. S ez az ár a közeljövőben aligha emelkedhetik. Mert ehhez a belföldi közönség fogyasztóképességének nagyarányú emelkedése, vagy a külföldi vámlejárásának jelentős csökkenése volna szükséges, vagy inkább mindkét tényező együttes hatása.

Itthon potom áron elköttyavetyélt mezőgazdasági terményünk túlzott vasúti tarifákkal terheltlen indul

utnak, hogy kínai vámfalakon átvergődve, valótárs nehézségeket, olcsóbban termelő államok versenyét leküzdve, végre a külföldi fogyasztóhoz vándoroljon. S ugyanonnan, ugyanakkor utra kel a gép, az üzemanyag s mire ideér, éppen olyan megfizethetetlen drága itt, mint amilyen drága a mi termékünk, amikor a külföldi fogyasztó asztalára kerül. A termény mesterséges eszközökkel leszorított és a gépek üzemanyagok ugyanígy feltornászott ára közötti felborult a kellő egyensúly.

Pénzügyi viszonyaink sem engedik meg a gépek fokozottabb használatát. A gép bevásárlásának pillanatától kezdve pénzzel él, azzal, amiben a magyar gazda a leginkább szűkiben van. Kellő forgótőkéje soha sem volt, de ma egyáltalán nincs. A hitel megszünt s a régi hitelek még mindig aránytalanul drágák.

A belföldi ipar nem tud olcsóbban termelni, mert a magas köz- és egyéb terhek az ipart is sújtják és mert hitelpénzen létesült, mert jórészt külföldi nyersanyagra van utalva. Mert az utóbbi tíz év mesterkelt iparpártolásának köszöni létét s hitelpénzen, túldrágán létesített, még egyáltalán le nem irt, le nem törlesztett épületekben s üzemi felszereléssel dolgozik s kevés a szakembere s a tanult s gyakorolt munkása. Mert a kereskedelmi törvény védőszárnyai alatt vigan élő urai még ma sem mondanak le aránytalanul magas díjazásokról. Mert kartelekbe tömörítve, azt hiszik, hogy diktálhatják az árakat, de itt elszámítottak magukat. A fogyasztó nem vásárol, a fogyasztás csökken, ami miatt újból nem tud olcsóbb lenni a hazai ipar, mert kénytelen termelését is csökkenteni. A csökkenés arányában pedig emelkedik az egyes egységre eső előállítási költség.

Szenvedni az ipar egyrésze is mondvaesínált voltának minden hátrányát, de kárát a fogyasztóra igyekszik hártítani — igaz — ma már kevés sikerrel, mert emez védekezik, ahogy tud.

Hazai különleges viszonyaink közepette tehát revízió alá kell vennünk mindazokat az előszámításokat, amelyek a gépek használatának kérdésére vonatkozóan ezélt végéztünk.

Hogy a beszerzési ár, az üzemköltség, a hitelkamat-láb mértékének hullámzása mennyire befolyásolhatja előszámításainkat, azt egy elméleti példával kívánom megvilágítani. Kiszámítom egy hold szántásának

Tétel	Költségek megnevezése	I.	II.
A) Traktorszántás holdankénti költsége.			
1.	Beszerzési ár törlesztése	15,000 P, 6 évre, à 2,500—	12,000 P, 6 évre, à 2,000—
2.	Beszerzési ár kamata	10% 1,500—	5% 600—
3.	Adómentes petróleum	150 q, à 20— P 3,000—	à 12— P 1,800—
4.	BB olaj	7 q, à 200— P 1,400—	à 120— P 840—
5.	Benzin	150 kg, à 40— P 60—	à 30— P 45—
6.	Javítás, karbantartás 600— 400—
7.	Kezelő díja 1,000— 2,500—
8.	Forgótőke kamata	10,060— P 10%-ának felerésze 503—	8,125— P 5%-ának felerésze 204—
		Osszesen 10,563—	Osszesen 8,389—
	800 kat. hold szántása esetén 1 holdra esik	13-20	10-18
B) Lőgaerővel holdankénti költsége.			
1.	4 ló beszerzési árának törlesztése	800 P 10 évre à 80—	1,600 P, 10 évre à 160—
2.	Eke, lőszerszám árának törlesztése	200 P, 20 évre à 10— 10—
3.	Fenti tőke után kamat	1,000 P 10%-a 100—	1,800 P 5%-a 90—
4.	60 q zab ára	à 8— P 480—	à 15— P 900—
5.	100 q széna ára	à 2-50 P 250—	à 8— P 800—
6.	Kocsis munkabére 730— 1,825—
7.	Ostoros munkabére 365— 761—
8.	Állatorvos, gyógyszer 30— 30—
9.	Eke, lőszerszám karbantartás és pótlás 30— 30—
10.	Forgótőke kamata	2,075— P 10%-ának felerésze 103-80	4,605— P 5%-ának felerésze 115—
		Osszesen 2,178-80	4,720—
	180 kat. hold szántása esetén 1 holdra esik	12-10	26-20

Megjegyzések a táblázathoz. A traktorszántás költséggel 800 kat. hold felszántására, tehát a traktor teljes kihasználása esetére vonatkoznak. Ennél nagyobb mértékű kihasználás (esetleg éjjel-nappali üzem) már a túleröltetés veszélyével jár. 400 kat. hold teljesítmény esetén a számítás a következőképen alakulna:

1.	1. tétel	1,250— (12 évi élettartam)
2.	"	1,500—
3.	"	1,500—
4.	"	700—
5.	"	30—
6.	"	400—
7.	"	800—
8.	"	309—
	Osszesen	6,489—

1 kat. hold szántása kerül: 16-22 P-be.

költség A) traktossal, B) lőgaerővel, különböző mezőgazdasági előfeltételek által jellemzett helyzetekben.

Az I. sz. előszámítás magas ipari árak, magas kamatláb, de olcsó munkabérek és terményárak, a II. sz. pedig alacsony ipari árak és kamatláb, drága munkabérek és terményárak mellett viszonyokra vonatkozik.

E számítás igazolja, hogy az üzem a teljes kihasználás esetén a leggazdaságosabb. Túleröltetés esetén a gép élettartama aránytalanul csökken, az évi karbantartási költség és a gép fogyasztása ugyanígy emelkedik. Miután a traktor rendszerint a tél folyamán, valamint csapadékos, sáros időben nem használható, ennél fogva 100%-os kihasználásról nem igen lehet szó, kivéve ott, ahol télen át fedél alatt dolgozhatnak.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

V. ALKOTMÁNY-UTCA 29.

Telefon: Aut. 10-7-84, 12-9-14

Foglalukozik: Mindennemű haszon- és vágóállat adás-vételével, jármű- és hoállításai ökrök szállításával, sovány sertések közvetítésével, hizott marha, sertés és juh bízományi értékesítésével

Gazdasági társadalmi intézmény! • Mindennemű állatkiült legelőnyöcsebben lehozottunk • Meghívásra szakértőket a helyszíniire küldjük

Sürgönychn: MEGALÉR BUDAPEST

Alapítva: 1911. Levélcím: Budapest, V. Alkotmány-utca 29.

Alapítva: 1911. Levélcím: Budapest, V. Alkotmány-utca 29.

Védekezés a sercegő úszóg ellen.

A földművelésügyi miniszter 45.001. sz. rendelete kimondja, hogy az állategészségügyi törvény végrehajtási utasítása értelmében sercegő úszóg vagy e betegségre gyanús állat börtét csak akkor szabad értékesíteni vagy forgalomba hozni, ha azt legalább 10 napon át 10%-os mérszajben áztatták. Sercegő úszóg vagy e betegségre gyanús állatok szórét csak legalább 24 órán át 3%-os formaldehid oldatban történt áztatás után szabad forgalomba hozni s ugyanez áll a sercegő úszóg juhok gypjára is. Sercegő úszóg vagy e betegségre gyanús állatok szarvát és a bőrtől elkülönített csülkét csak akkor szabad forgalomba hozni, ha azt legalább 10 napon át 10%-os mérszajben áztatták.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabriceus Endre.

A Vas megyei Gazdasági Egyesület április 30-án tartotta igazgatóválasztmányi és évi rendes közgyűlést szentmártoni Radó Lajos felsőházi tag elnöklésével. A közgyűlésen több mint 600 egyesületi tag jelent meg. Elnök megnyitójában részletesen beszámolt az egyesület elmúlt évi tevékenységéről, törekvéseiről, célkitűzéseiről. Vitéz Bánd Kálmán földbirtokos indítványára egyhangú lelkesedéssel osztatlan bizalmáról biztosította a közgyűlés az elnököt és a vezetőséget azért a sokoldalú tevékenységért, amelyet a vas megyei gazdatársadalom érdekében az egyesület kifejtett. Másik Ernő igazgató ismertette az ipari védővámok mérséklése, illetve eltörlése és a közterhek csökkentése tárgyában a kormányhoz intézendő feliratokat, amelyeket a kormányhoz intézendő elfogadott. Horodh István titkár a vásári helypénzek mérséklése és a vasúti fuvardíjak leszállítása tárgyában a kormányhoz intézendő feliratokat ismertette, a feliratokat a közgyűlés egyhangúan elfogadta. Tuboly Lajos földbirtokos arra kérte az elnökséget, hogy járjon el illetékes helyen aziránt, hogy a földművelésügyi minisztérium gyümölcsfajtelepítési kölcsönébe a sárvári és celledömölki járás is vonassék bele, valamint ne csak almára, hanem szilva telepítésére is adják meg a kölcsönt. Pospischil Zsigmond nem híve a boletta eltörlésének, vagy ha eltörlik, véleménye szerint okvetlen ragaszkodnia kell a gazdatársadalomnak ahhoz, hogy a 60-70 milliót kitevő boletta segítséget a közterhek csökkentése formájában kapja meg. Mészáros István felsőházi tag és Mandly Sándor a tejszövetkezeti cégjegyzés díj- és illetékmentessé tételeit sürgették. Erőss Kálmán a túlságosan magas biztosítási díjak miatt emelte fel szavát és kérte, hogy az egyesület hasson oda, hogy a 32 pengős buzaárak idejében kötött biztosítások arányos leszállításánál a fizetendő díjak is arányosan csökkenjenek. Vidor Lipót a különböző gyümölcsfajtelepítési erélyesebb ellenőrzését sürgette. Az üresedésben lévő igazgatóválasztmányi tagsági helyekre: Berzsenyi Ádám dr. kemenessömjenyi, Gitz József dr. nádasdi birtokosokat, Mandly Sándor és Spischich László dr. gazdálkodókat, az üresedésben lévő számvizsgálóbizottsági tagsági helyekre: Rosenbergh Henrik nagybérlőt és Nagy István kisgazdát választotta meg a közgyűlés.

Mi jöjjön a boletta helyébe?

Irtá: Glaser Géza.

(Hozzászólás.)

Balkányi Béla az általa feltalált boletta-rendszer helyébe egy bolettapótló intézményt ajánl. Mindenekelőtt vizsgálat tárgyává kell tenni, hogy a boletta mennyire váltotta be a hozzá fűzött reményeket és ebből vonhatjuk le azután azt a következtetést, hogy a megfelelő boletttól várhatunk-e nevezetesen az átható javulást a buzaértékesítés terén. 1930-ban azért tartották szükségesnek a boletta bevezetését, hogy ez, az azidőtájt 22 pengőre süllyedt buza árát megfelelően följavítsa. Amint törvényerőre emelkedett a boletta, a tőzsde annak értékét azonnal megjárta, olyképpen, hogy a buzaárak a tőzsdén jegyzett ára a boletta értékének megfelelően csökkent anélkül, hogy a külföldi áralakulás ezt megokolta volna. Ezt annakidején Rege Károly dr. a „Köztelek”-ben számszerű adatokkal is beigazolta. Az 1930-as bolettanak a legfőbb bűnéül azonban azt kell felelni, hogy a buza árát egyáltalában nem javította, sőt éppen az 1930-as termésnek — helyt gazdaság — kialakult ára oly mélypontra süllyedt, amilyen az utolsó évtizedekben nem találkoztunk. Az 1931. évi bolettanak azonban még ennél károsabb kihatásait észleltük. Nevezetesen a bolettaszisztémának köszönhető, hogy a gazdák a buzát és a rozst nem használták fel takarmányozásra, hanem a terméshőleség teljes egészében a piacra került, olyannyira, hogy a kormány intervenció vásárlásokkal volt kénytelen a buza árát tartani. Maga az intervenció körülből 25 millió pengőnyi áldozatot követel a kincstártól és az ilyen áldozattal összevásárolt buzából 150.000 q-át tudvalevően Wienben 5-60 pengős áron vásárolt meg az osztrák kor-

mány és osztotta ki sertés- és szarvasmarhahizlalo gazdák között. Ez a tranzakció adta meg végeredményben a kegyelemadófést a magyar állathizlalanak, mert ez az olcsó buzafarmány fejlesztette, sőt alapozta meg az osztrák állathizlalat olyannyira, hogy a magyar export Ausztriába ugyszólván a nullára süllyedt. A magyar állattenyésztők kedvezőtlen helyzetét fokozta az a körülmény, hogy ugyanakkor nálunk a korpa ára 10 pengő körül alakult ki, míg a nem exportált csekély mennyiségű intervenció buzát eozinált állapotban is csak 12 pengőért vásárolta a magyar hizlalo, szemben az osztrák gazdák 5-60 pengős árával. A Wienben elért 5-60 pengőnyi buzaár tudvalevően alig volt a felmerült vasúti és hajó fuvardíj, valamint a raktározási költségek fedezésére elegendő. Ebből megállapítható tehát, hogy a bolettaalapból folyósított exportpremiázás, kiegészítve a spekulációs lavinát jelentő intervencióval, sem tudta az exportot olyképpen lebonyolítani, hogy a belföldi buza ára emelkedett volna. A boletta kihatása tehát a buzaexportnak ugyszólván ellenérték nélküli lebonyolításában és katasztrofális mélypontra kialakult belföldi árakban foglalható össze.

Az 1931-es boletta rovására írható még az a — kereskedelmi mérlegünket erősen rontó — körülmény is, hogy a takarmánybuza forszírozott exportjánálunk takarmányviséget idézett elő, amit a rossz tengeritermés folytán 14 pengős importtengerivel voltak kénytelenek a gazdák pótolni.

Ugy az 1930., mint az 1931. és 1932. évi bolettanak ezeken felül közös bűne, hogy az ellenőrzés tökéletlensége folytán a kisebb malmok kategóriájában sok visszaélés történt a buzaleszállító elszámolása körül, mely utóbbiakat abba a helyzetbe hozta, hogy a lisztet olcsóbban hozhatták forgalomba, ami aztán a tisztességesen sáfárkodó nagymalmok jórészét a tönk szélére juttatta.

A bolettaszisztéma bünlajstroma nem lenne tökéletes, ha nem írta terhére a 3 év alatt az állami kincstár terhére mutatkozott mintegy 70 millió pengőnyi deficitet is. Balkányi Béla már most a rossz boletta helyett egy még rosszabb bolettapótlóval igyekszik az agráriusokat boldogítani. A tervezett 46 millió pengőnyi évi segélyt kíván a gazdaközönségnek juttatni. Ha egyenes uton akarná ezt a célt elérni, ugy semminemű tervezet szükség nem lenne, mert az állami kincstárnak módjában állana 46 millió pengő egyszerű adórendelettel, mint adóengedményt bonifikálni, mely áldozat aztán a lisztadóból, vagy, ha úgy tetszik, a Balkányi által ajánlott sóadóból nyerhetne fedezetet.

A tervebe vett gazdasegély azonban olyképp is volna folyósítható, hogy az említett adóból származó bevétel az államkincstár a pénzügyigazgatóságok utján akár készpénzben, akár adóterovást pótló nyugták alakjában eljuttatná a gazdákhöz. Az a körülmény, hogy Balkányi ezt az egyszerű tranzakciót bónokkal komplikálja, sőt kényszeríteni akarja a gazdaközönséget, hogy az adóengedményt só alakjában kapják (mert hisz a bónoknak sóra való bevéltását is kombinációba veszi), mutatja, hogy Balkányinak nem a gazdasegély lebegett a szeme előtt, hanem egy tervezet konstruálása, mint öncél.

Mert bárhogya is akar Balkányi ezen keresztül siklani, tagadhatatlan, hogy a pénzre ráutalt gazdák akár a bónokat, akár pedig a bónok átvételéből származó só, vagy annak legalább nagyrészét zugárfolyamyon tudták csak értékesíteni. Szóval az eddigi lisztzugkereskedés köre kitágulna a gabonabón- és a sózugkereskedelelem lehetőségével is. Azonban a Balkányi-féle bolettapótlóknak legnagyobb hibája, hogy tulajdonképpen eltereli a figyelmet arról a fontos kérdéstről, hogy miképp lehet a kenyérmagvak árszintjét oly mértékre emelni, hogy a gazda az előállítási költségen felül egy mérsékelt nyereséghez is jusson.

Balkányi maga sem tagadja, hogy a buza ár-alakulásának kérdését a maga sorsára bizza. A „Köztelek”-ben már kifejtettem, hogy normális európai termék esetén és az USA dollár, valamint a kanadai dollár áresését figyelembe véve, a jövő évi buza ára a világpiacra 8-10 pengő között fog kialakulni. Eme feltevésem igazolásul szolgál, hogy túli buza került vontatásra, még pedig 1-63 dollár árfolyamon, paritás Braila. Alátámasztja a 8-10 pengős várható árfolyam feltételezését az a tény is, hogy a magyar buza Hegyeshalmi paritásában ezidőszent 12-50 pengő paritásában kelt el egy olyan esztendőben, amelyben sem Románának, sem Jugoszláviának kivittl feleslege nem volt. Kétségtelen tehát, hogy ha a belföldön fogyasztott buza árát nem fogjuk jüggelleníteni a világparitás árától, ugy az értékesítésre kerülő 6-8 millió q kenyérmagnál várható áresés a mai helyzettel szemben q-kint legalább 4 pengőre fog rugni és így a gazdasegély nagyrésze ugyancsak elvesz és sovány vigasztalásul fog a gazdáknak szolgálni az a körülmény, hogy a háztartáshoz szükséges só a mai áron fogják megvásárolni, szemben a városi lakossággal, akiknek 40 fillérrel drágul a sójuk. A boletta és a bolettapótlék szisztémájának van még egy közös hibájuk. Nevezetesen, hogy mind-

kettőnek legfőbb célja a gazdák adójának generális leszállítása. Már pedig az adóleszállítással ugy állunk, hogy azoknak a gazdáknak, akik nyilvánvalóan az igazságtalan adókvetés folytán adót fizetni nem tudnak, mert hiszen az elegendett adóból akár csak egy kilogram sőt sem tudnak vásárolni. Az államkincstár részéről pedig megbocsáthatatlan bűn, hogyha adót még tud fizetni, az adóját mégis elengedi.

Az állam ugyanis a létezőkével ellentétes funkciót teljesít, amikor adót elenged, mert kötelessége megfelelő intézkedésekkel a termények árát olyképpen emelni, hogy így adófizetésre képtessé válják az egész agrártársadalom.

Ennek folyamánaképpen a megoldandó probléma két pontban foglalható össze:

a) Miképpen lehet a belföldön jegyzett kenyérmagvak árát az exportparitástól függetlenül emelni?

b) Milyen eszközökkel lehet a gabonaexport veszteségét a belföldi fogyasztókra áthárítani?

Erre nézve az ipari kartekek zöme már évtizedek óta jól bevált organizációkat létesített. Ilyenek: a cukorkartel, a szénkartel, a cementkartel, szesz-kartel stb., stb.

Az ipari vállalatok organizációjának a gabona-értékesítés céljaira való átültetését mikéntjére kell kormányunknak figyelmét koncentrálni. Ez a cél tudvalevően csak a kenyérmag- és liszt-kereskedelem teljes centralizálásával érhető el. Ennek a centralizációnak adminisztrációs kiadásai azonban nem igen haladnak meg a mai lisztadóellenőrzés és az állam által a köztisztviselők természetelleni ellátása érdekében — a lapok szerint — létesíteni szándékolt organizációk összköltségeit.

A centrálé azonban nem jelentene újabb kísérletet (hisz a Haditermény intézménye utján haladhatna), míg a boletta, bolettapótló, az intervenció kísérleti nyúlá degradálta gazdasági életünk legfontosabb kérdéseit. E kísérletek balfogásai annyira lerontották a szervezet ellentálló képességét, hogy most már vétőt kell kiállítani minden újabb kuruzslozser ajánlása ellen.

A hizósertés-kivitel megszervezése.

Irtá: Meissner Károly.

A hizósertés-kivitel zavartalan és igazságos lebonyolítása, egészséges irányban fejlesztése, valamint a belföldi és kivittl érdekeknek, továbbá a kivittlnek méltányossággal és közmegegyezéssel való biztosítása kétségtelenül elsőrendűen fontos feladat. E cél elősegítése érdekében a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a Debreceni Váserpénztár igazgatójának, Szöllös Árminnak javaslatára a hizósertés-kataszter elkészítése érdekében illetékes helyeken előterjesztést tett. A sertés-kivittl tervszerű lebonyolításának ugyanis elengedhetetlen előfeltétele, hogy a hizásra beállított sertések száma, valamint a hizlálás befejezésének időpontja ismeretes legyen, illetve fontos tudni, hogy azok a hizlálók — akik a kivittl szempontjából figyelembe jöhetnek — milyen időpontban és hány darab hizott sertéssel fognak a piacon megjelenni. E cél elérése érdekében szükséges a hizó-kataszter elkészítése.

A hizó-kataszter elkészítésére meggyőződésem szerint a mezőgazdasági kamarák készséggel vállalkoznának és a kamarai kerületükben a hizóba beállított sertések számáról és azok hizlálása befejezésének időpontjáról a pontos adatgyűjtés vezetését ellátnák.

Mivel a kisebb hizlálók az ugynevezett szedett sertést állítják elő, amelyek a kivittl szempontjából már a megfelelő minőség biztosításának érdekében sem jöhetnek figyelembe, ezeknek a hizósertés-kataszterbe való felvétele mellőzhető és csak a husz darabon felüli hizóállomány kerülne be a javasolt kataszterbe. A kataszter vezetésének legegyszerűbb módja az, hogy mindenkit, aki legalább is husz darab sertést hizlálásra beállít, kötelezzünk arra, hogy azt az illetékes mezőgazdasági kamarának az e célra elkészített nyomtatványon bejelentse és közölje a hizlálásra beállított sertések számát, fajtaját, korát, a várható szüit, megjelölve azt az időpontot is, amikor a hizlálás befejezése várható, illetve amikor a hizóba beállított sertések eladása előreláthatóan időszerű lesz.

Az adatgyűjtés pontosságának biztosítása céljából szükséges, hogy a bejelentés olyan módon tétessék kötelezővé, hogy csak az a hizlalo részeselehetik esetleg a rendelkezésre álló kontingensből, aki a bejelentés kötelezettségének, az előírt módon és időben eleget tett. E bejelentések alapján hónapokra előre tisztán látható lenne, hogy hol, hány darab és milyen kővér sertés állhat a kivittl rendelkezésére; ez által irányítani lehetne ugy a kivittl, mint magát a hizlálást is, elkerülhetővé válna a külföldi piacok időszerű megrohanása, ami pedig tudvalevően érzékeny veszteséget szokott okozni a gazdáknak és a kereskedőknek egyaránt.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a javaslat alapján szükségesnek látja, hogy a vámkülföldre szállítható sertések felosztását is megreformálják. Az előbbi adatgyűjtések alapján az erre hivatott

lak adójának generális-
szállítással úgy állunk,
akik nyilvánvalóan az
adót fizetni nem tud-
nak, nem jelent segítyt,
bár akár csak egy kilo-
gramm. Az államkincstár
talán bűn, hogy a
gazdaadózónak, aki
t mégis elengedi,
kivel ellentétes funk-
ció, mert költésége
menyek árát olyképpen
képezzék az egye-
megoldandó prob-
léma:
tón jegyzett kenyér-
tástól függetlenül,
gabonaexport veszte-
tátharítani.
zöme már évtizedek
létesített. Ilyenek:
cementkartel, szesz-
tőlójának a gabona-
térés mikéntjére kell
centráltni.
kenyérmag- és liszt-
ával érhető el. Ennek
adásai azonban nem
tádoellenőrzés és az
természetben el-
t — létesíteni szin-
tene újabb kísérletet
utjain haladhatna),
intervenció kísérlet
tünk legfontosabb
anyira lerontották
t, hogy most már
kuruzsószer aján-

ormányzati szerv a rendelkezésre álló kiviteli kon-
tingenst kamarakerületenként felosztaná az egyes
mezőgazdasági kamarák között, illetve a kerületi
adminisztrációval működő szervenek adná át a további
kontingenciát, tehát az egyénekenkénti és az eseten-
kénti kiviteli engedélyek kiadását. A kiviteli engedély-
ket a mezőgazdasági kamara, a kereskedelmi és
iparkamara és az érdekeltségekből álló bizottság
az előbbi kataszter és a tények ismerete alapján és a
megfelelő minőség figyelembe vétele és ellenőrzése
mellett osztaná fel. Ez által biztosítható lenne, hogy
a kiviteli engedélyt elsősorban az kaphassa meg, aki
hizlal, mert ő vállalta a hizlalásból eredő kockázatot,
a hizlaló vesz részt a nemzeti termelésben, tehát őt
illeti meg a kiviteli engedély is. Szükségesnek mutat-
kozik a kivándorú sertések minőségi ellenőrzésének
biztosítása, mert így elkerülhető, hogy kifogásolható
minőségű anyagot is ki lehessen vinni.
A kereskedelem sem marad figyelmen kívül ennélf-
kérdésnél és meg van a mód annak bekapcsolására
is, mert nem kívánatos, hogy a kiviteli engedély
májonában lévő gazda egy-egy kocsi sertéssel külföldre
menjen, de gyakorlat szerint nem is fogja
ezt megtenni, hanem szívesebben fogja átadni ser-
téseit külföldi értékesítés végett kereskedőnek, aki
azt a hizlaló kiviteli engedélynek birtokában a külföldre
kiszállíthatja és annak alapján a hizlaló hizott
sertéséért nagyobb árat fog majd tudni elérni.
A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a debreceni
kereskedelmi és iparkamarával közösen az érdekel-
tekkel való megfogyasztás után terjesztette fel ezt
a javaslatát, abban a reményben, hogy azt az illetékes
szervek figyelembe fogják venni.
Debrecen.

A tenyésztő és a lefejő tehénészetek megítélése az új tejrrendeletben.

Irta: Zöld Márton.

Közismert, hogy a tejelésellenőrzésben és állami
törzskönyvelésben csak olyan tehénészet vehet részt,
amely tenyésztéssel kapcsolatos, tehát fő célja a
tenyésztés és csak másodsorban a tejtermelés, szem-
ben az ugynevezett lefejő tehénészetekkel, amelyeknek
egyedüli céljuk a tejtermelés, másodsorban a trágya-
termelés. Mindkettőnek egyformán célja a trágya-
termelés. Nem kell bővebben magyarázni, egyetemes
és országos érdek, hogy az ország szarvasmarha-
tenyésztését ezeken a nehéz időkön valahogy átmen-
tűk, annál inkább, mert éppen a törzskönyvelés követ-
keztében az ország vagyonának egy tekintélyes részét
képző szarvasmarhaállományunk az utóbbi években
minőségileg lényegesen javult. Vitan felül áll tehát a
törzskönyvelt tehénészetek fontos közgazdasági jelen-
tősége.
Jól tudom, hogy a nemzeti politika szempontjából
ma a legfontosabb az összetartás, nem is célom, hogy
ebben a cikkben közöljek az ellentétes érdekek
megvilágítását, csupán egy gazdaságilag teljesen
igazságtalan tényre akarom az illetékes körök figyelmét
felhívni.
Ma nagy Budapest fogyasztási tejének körülbelül
25%-át 8-10 nagy lefejő tehénészet szolgáltatja,
amelynek napi kontingenst 30,000, azaz harmincezer liter. Ha a Budapestre
szállított összes lefejő tehénészetek
termelését veszem, azt hiszem helyesen állítom, hogy
a pesti fogyasztási tejnek felét, de 40%-át minden
bizonytalán, a lefejő tehénészetek szállítják, annál
inkább, mert a mai tejtörzskerek megállapításánál
a lefejő tehénészetek állandóbb napi termelésénél
egyre éppen ezek jutottak nagyobb kontingenshez.
Eppen ezért az évek hosszú során át budapesti fogyasztási
tejt termelő ellenőrzött tenyésztő tehénészetek
nem tudnak megfelelő kerethez jutni, mert a Purgly-
tá tejrrendelet által megszabott és a kontingens
meghatározásának megállapítási időszakában rajtuk kívül
álló okokból kevesebb tejet szállítottak.
Lefejő tehénészetekre ma szükség sincsen, mert
szállít, hogy olcsóbban tudnak termelni, nagyban
előnyöznének a tej túltermeléséhez, ami egyáltalán
nem kívánatos, másrészt sok rossz öreg tehénhust
állítanak elő, amivel viszont lenyomják a fiatal,
szarvasmarha és teljesen megokolatlanul magas törzsk-
keretnek intézményes leszorításával meg lehetne
szüntetni a törzskeret 25-35%-ának ipari áron való
szállítást és az arra tenyésztési szempontból
érdemes tehénészetek törzskereit aránylagosan
emelni lehetne. Nincs olyan jól vezetett tenyésztő
tehénészet, amely a mai ipari tejárak mellett rá ne
származna, szemben azokkal a lefejő tehénész-
etekkel, amelyek nagy kontingenseik birtokában olcsó-
ban termelt tejtüket nagy haszonnal fogyasztási tej-
nek értékesítik. Tenyésztésük beszerzése, tartása,
tenyésztésük értékelésük, borjunevelés költsé-
gei, ellenőrzés, tejtisztasági verseny kiadásai, a
szarvasmarha állami improduktív költségei, a tenyésztéssel
járó betegségek és egyéb kiadások, mind terhelik a
törzskönyvelt tenyésztő tehénészet, ezek a költsé-

gek pedig mind elcsúsznak a lefejő tehénészetnél, sőt
ugyanolyan takarmányozás és viszonyok mellett a
lefejő tehénészet termelési eredménye mindig jobb.
Megemlítem, hogy a lefejő tehénészetek rendszerint
nagy méretűek, nagy tökések, nagy forgótőkével ren-
delkező gazdák tulajdonai, akik nagyobb megrázkód-
tatás nélkül esőként lefejő tehénészetük mére-
teit és a szükséges állatállományt fedezhetik átför-
mált, kisebb méretű tenyésztő tehénészettel és az
ezzel kapcsolatos növekedéssel, vagy akár
hizlalással.
Külön meg kell emlékezni a lefejő tehénészetek
legszebb képviselőiről, az ugynevezett aszfalt
tehénészetekről, amelyek gazdaság nélkül gomba
módjára szaporodtak el Pest környékén, sőt bent
Budapesten is. Létfajosságuk egyáltalán sincsen,
kizárólag nyereszkeskedés alapított alkalmi vállal-
kozások. Sajnos, a mai tejrrendelet hézagossá tette
még az ilyen tehénészetek szaporodását is lehetővé
teszik. Ezek a tehénészetek közeli fekvésűknél fogva,
kellő ellenőrzés hiányában, tejtüket becsapnák és
ezzel a legitím tejfogyasztás mennyiségét károsan
befolyásolják. Az új tejrrendelet egyik feladata lenne
ezeknek az aszfalt tehénészeteknek intézményes meg-
szüntetése.
Mert igazságtalanság, ha már rendeletileg kellett a
tejpiacot rendet teremteni (mint hogy a rendeletre
tényleg szükség is volt), hogy a rendelet egyenesen
előnyben részesíti a mammut lefejő tehénészeteket,
mert a törzskerek megállapítása ugy történt, hogy
ezek kerültek előnyös helyzetbe és lehetővé tette az
egészen erkölctelen célból létesített aszfalt tehén-
észetek keletkezését és működését.

A „Köztelek” folyó évi 33-34. száma, Kovács
Sebestyén Endre dr. tollából igen alapos és helyes
vágányokon haladó megoldási lehetőséget tárgyaló
cikket hozott. E cikk szerint a törzskerek revizió-
jánál a tehénészettel kapcsolatos birtok kiterjedése
szolgálatra az új kiszámítás alapján. (Szántó, rét és
legelő holdszáma.) Összehasonlításom célja az volt,
hogy rámutassak a lefejő tehénészetek mai igazságt-
alanság és megokolatlanul magas törzskereire, mégis
az abszolút igazság szolgálatában megadnám a lefejő
tehénészeteknek is a holdszámoknál megfelelően
kisebbitett kontingenst, de többet semmi esetre sem.
Természetesen ez nem vonatkozhatna az aszfalt
tehénészetekre, mert ezeknek nincsen holdszámuk.
Eddig megegyezik felfogásom a Kovács Sebestyén cik-
kével az ellenőrzött, törzskönyvelt tehénészetek bizo-
nyos mértékig való kedvezményben részesítése tekintetében,
de szembe kell helyezkednem a cikkíró
véleményével, amikor azt írja, hogy nem tud érveket
találni a törzskönyvelt tehénészetek mellett. En tudok
megokolást ellenvéleményemre.
Az első ok, hogy a kétféle tehénészet közgazdasági
jelentőségében szembetűnő a különbség. A lefejő
tehénészet egyetlen és egész kis értékű közgazdasági
jelentősége a tenyésztésre alkalmas idősebb anyag
felvásárlásában van, ez is csak belső jelentőségű.
A törzskönyvelt tehénészetek jelentősége a tenyész-
állatok előállításában domborodik ki. Nemcsak a
hazai szükséglet találja meg a fedezetét éppen a
törzskönyvelt tenyészanyagban, hanem mint az a
tenyészállat kiállítás és vásár statisztikájából is meg-
állapítható, szép számmal kerül ebből az anyagból
kivitelre is, aminek pénzügyileg is meg van a kézen-
fekvő előnyös jelentősége. Az ideai tenyészállatvásár-
hü képét mutatja a törzskönyvelt tehénészetek
elsorvadásának, még nem volt kiállítás, amelyen
ilyen kevés lett volna a kiállított anyag. Hogy egy
példát hozzak fel, Tolna megye szükséglete 80 drb.
tenyészbika volt és ennek még a felét sem tudta
megvenni a kiállításon. Ma nemcsak a szarvasmarha-
tenyésztés, de minden állattenyésztés úgy áll, hogy
tenyészanyagban még a hazai szükséglet sem fedez-
hető.

Kérdem tehát, hogy mi a helyes közgazdaságilag, a
külföldre szorult tenyészanyagért és a lefejő tehén-
észeteket előnyben részesíteni magas tejkontingenssel,
vagy a főlegesen tenyészanyagot külföldre eladni?
Mert az egészen bizonyos, hogy azért nincs elegendő
tenyészanyag, mert a tenyésztő tehénészetek veszte-
séggel dolgoznak és így üzemiüket kisebbíteni és a jó
tenyészanyag előállításának költségeitől is tartó-
zkodni kénytelenek. Az elmúlt években — míg tejemért
pénz kaptam — magam is adtam el Olaszországnak
két ízben is 10-10 tenyészűszöt és az olasz importőr
szívesen fizetett a piaci árnál magasabb árat az őrök
látható tenyészértéke és a származási levelek elle-
nében.
A másik indokom sem kisebb jelentőségű, ez pedig
az ország szarvasmarha állományának minőségében
keresendő. Nem mindegy az, hogy minőségre milyen
az ország szarvasmarha állománya! Fontos az
állomány teljességessége minden irányban, fontos
annak abszolút pénzértéke is. Mindezek az értékei
különbségek és minőségi javulások csak a szakszerű
kiválasztás, megjelenés és törzskönyvelés követ-
kezményei. Egy törzskönyvezett tehénészetben nem
csak az ellenőrzési díj a többet kiadás, ez tényleg
nem sok, hanem a tenyészéssel járó minden kiadás
fokozott mértékben jelentkezik, mert aki rászánja
magát a törzskönyvelésre, az minőségileg jól akar

produkálni, ez pedig pénzbe kerül. Feleslegesnek
tartom, hogy a minőségi termelést a szarvasmarha-
tenyésztés terén tovább részletezem, hiszen mindenki
tisztában van általában a minőségi termelés jelen-
tőségével.

Nem osztom a cikkíró véleményét abban a tekintet-
ben sem, hogy szeszgyárral, cukorgyárral kapcsolatos
gazdaság jobban beilleszthet üzemébe lefejő-, mint
tenyésztő tehénészet, vagy éppen hizlalást. Az sem
probléma ma megállapítani, hogy melyik tehénészet
lefejő és melyik tenyésztő, ezt a gazdasági felügyelők
teljes biztonsággal megállapíthatják. Különben ez
nem is tartom fontosnak, mert én csak az ellenőrzött
törzskönyvezett tehénészetek kedvezményben való
részesítését vitatom, ezek a tehénészetek pedig
ismertek.

Összefoglalva mindent, a tejtörzskerek revizió-
jánál, mint egyedüli igazságos megoldást, a holdak
számával való arányosítást tartom, tekintet nélkül
arra, hogy a tehénészet lefejő vagy tenyésztő; és pedig
amint azt a Kovács Sebestyén dr. cikke is szépen
kidomborítja, a birtokosnak vagy bérlőnek nem az
összes birtokát venném alapul, hanem csak a már
meglévő tehénészetekkel kapcsolatos gazdaságok hold-
számát. Ezen a kereten belül a lefejő tehénészetek
terhére, kedvezményben részesíteném az ellenőrzött
törzskönyvelt tehénészeteket, éppen úgy, mint ahogy
ezeken kívül igazságosnak tartanám az államilag
tuberkulózis mentesnek nyilvánított tehénészeteknek
még külön kedvezményben való részesítését. Ez jó
alkalom volna a gümőkór nagymérvű kiküszöbölésére.

Minthogy az új tejrrendelet tervezet részletei már
kiszivárogtak, tömegesen jelentkeztek tehénészetek
ellenőrzésre, éppen ezért az új rendeletnek különbséget
kell tenni új és régebben, legalább egy évvel a rendelet
megjelenése előtt már ellenőrzött tehénészetek között.
Végül említem meg a lefejő tehénészeteknek azt a
sokat emlegetett, de egyáltalán el nem fogadható
védekezését, ez pedig „a szerzett jog” védelme alá
való menekvés. Jogról akkor, amikor általában meg-
lévő szerződések rendeleti úton való megsemmisíté-
séről, vagy módosításáról van szó, beszélni nem lehet.
Az egyedüli alap tehát, minden méltányos tényező
figyelembe vétele mellett az igazság lehető megközeli-
tése. Már pedig az igazság megközelítése, minden
rendeletnek, így az új tejrrendeletnek is egyedüli célja
kell hogy legyen.
Nyékipusztá.

A tejrrendelet a 33-as bizottságban és a képviselőházban.

Hónapok óta tartó előkészületek, tárgyalások és
az ezel kapcsolatos sok izgalom után végre elkészült
az új tejrrendelet végleges szövege és ez május hó 10-én
a 33-as bizottság elé került. A bizottsági tárgyalás
iránt olyan széleskörű érdeklődés nyilvánult meg,
amely már magában véve bizonyította, hogy nem-
csak a gazdasági, hanem a politikai életnek is milyen
fontos kérdésevé fejlődött a tejkérdés. Ez a nagy
érdeklődés a 33-as bizottságban számos magas szín-
vonalu felszólalást váltott ki úgy, hogy az első
napon a rendelet általános vitáját sem tudták meg-
befejezni. Május 11-én, a második tárgyalási napon
az általános vitát több felszólalás után befejezték,
majd részleteiben is letárgyalták a rendeletet.

A részletes tárgyalás során a bizottság több módo-
sítást fogadott el, amelyek pontos szövege e sorok
nyomatásakor még nem ismeretes, ezért a rendelet
részletes ismertetését akkorra kell hagynunk, amidőn
az végrehajtási utasításával együtt a hivatalos lapban
megjelenik, ami előreláthatóan a legközelebbi napok-
ban megtörténik.

A 33-as bizottság tárgyalásai során általában
minden oldalról kedvezően fogadták a tejrrendeletet
és mindenki szükségesnek és kívánatosnak minősítette
a kötött tejforgalom további fenntartását, ennek
megfelelő hatósági szabályozását és irányítását.
Az egész tejkérdést széles körben világitották meg
és annak tárgyalását helyes mederbe terelték:
Marschall Ferenc szakszerű előadói előterjesztése,
majd Hoyos Miksa grófnak ezt követő nagyszabású
felszólalása. Részletesen kifejtette álláspontját és
elgondolását Kállay Miklós földművelésügyi miniszter,
akit az a helyes célkitűzés vezet, hogy a tejfor-
galm szabályozása minél szélesebb körben, minél
több előnyt biztosítson és ezért az egyéni érdekeket
és sérelmeket alá kívánja rendelni az egyetemes
érdekeknek és magasabb célkitűzéseknek.

A 33-as bizottságban tárgyalta rendelet nyitva
hagyott két fontos kérdést, amelyek miként leendő
megoldása tulajdonképpen a leginkább döntő jelen-
tőségű: ez a termelői tejárak megszabása és a törzsk-
keretek megállapítása. Ezek helyes megoldásától függ,
hogy az új tejrrendelet be fogja-e váltani a hozzá
fűződő reményeket. Nagy csodálást okozna, ha való-
nak bizonyulna az a hír, hogy a termelői tejár az új
árszabás csökkenti fogja, a vállalati spannungot
pedig ennek terhére emeli.

A hét folyamán egyébként nemcsak a 33-as bizottság
foglalkozott a tejkérdés rendezésével, hanem ez május
hó 10-én éjszaka három interpellációt kapcsoltatott
a képviselőházban is napirendre került, ahol Kállay

Miklós földművelésügyi miniszter részletes és szakzerű felvilágosításokat nyújtott ugyanazon irányelvek ismertetése mellett, amelyeket előzőleg a 33-as bizottságban már kifejtett. Mind a három interpelláló képviselő más szempontból tárgyalta a tejkérdést és más irányú kívánásokat terjesztett elő, ami szintén igazolja, hogy a tejtermelés és értékesítés terén milyen nehéz az érdekeket és célkitűzéseket egy nevezőre hozni és hogy milyen nehéz a kérdés helyes szabályozására hivatott földművelésügyi kormányzatnak a feladata.

A következőkben egy a 33-as bizottság tárgyalásáról, valamint az interpellációkról a rendelkezésünkre álló helyhez és anyaghoz képest részletes tudósítást közlünk addig is, míg legközelebbi számunkban az új tejröndelet kihirdetett szövegét közölhetjük.

A tejröndelet a 33-as bizottságban.

A 33-as országos bizottság május 10-i ülésén *Marschall Ferenc* előadó ismertette a tejröndeletet. Kiemelte, hogy a rendelet kibocsátását beható tárgyalások előzték meg. A kormány a kötött forgalom további fenntartása mellett kellett döntenie, mert a szarvasmarhatenyésztésben és a tejtermelésben olyan nagy mezőgazdasági és közgazdasági érdekekről van szó, amelyeknek védelméről fokozottabban kell gondoskodni. A rendelet javította a korábbi rendelet merevségét, amely szerint a zárt területre szülő tejszállítási jogosultság megállapítását nyert. Az új rendelet az állattenyésztés szempontjából jelentős. Törzskönyvelt teheneszetek és tejszövetkezetek részére tejszállítási jogosultságot engedélyez, ha ezeknek a fekvése ezt lehetővé teszi. A kontingenst a birtok nagyságával hozza arányba. A rendelet egészségügyi szempontból szigorúan megakadályozza a tejnek zárt területekre való bevitelét ellenőrzés nélkül. Kistermelők csak szövetkezetekbe tömörülve hozhatnak be tejet. Zárt területeken csak üzemben kezelt tej hozható forgalomba.

Az előadó után *Kállay Miklós* földművelésügyi miniszter szólott fel. Hangsúlyozta, hogy első feladatának tekintett: a fogyasztói érdekek megvédését, de ugyanakkor kiemelte a helyzetet a gazdáknak és a vállalatoknak is, hogy érdekeik megfelelő védelméről gondoskodni fog. A fogyasztó közönséget a jövőben a mai állapottal szemben semmiféle sérelem nem fogja érni. A rendelet kibocsátásával kapcsolatban három tényező panaszokhoz joggal sérelméről: először azok a nagytermelők, akik birtokaikkal arányban nem álló óriási lefejtéshatásokat rendeztek be, másodsorban panaszokhozhatnak a Budapestre szállító kistermelők kofái, az ugynevezett milimárik, akik élesnek bizonyos üzleti foglalkozástól. A harmadik tényező, amely a rendelet következtében magánérdekeiben sérelmet szenvedhet, a belterületen levő ugynevezett aszfalt-teneszetek; ezek a teneszetek nincsenek összefüggésben gazdaságokkal. Tulajdonképpen drágítási tényező az egész tejröndeletben nincsen más, mint az az 17 fillér összeg literenként, amelyet az ugynevezett árkiegészítő alakra fordítanak. A 32 filléres fogyasztói ár változatlanul megmarad. Ezután a vajértékesítés nehézségeiről beszélt a miniszter. A rendelet lényege tulajdonképpen az, hogy azok, akik előnyben részesültek, megosszák a maguk előnyét a termelőkkel, minél szélesebb rétegeivel. Budapestben a tej zsírtartalmának az alsó határt 3-3 százalékról 3-5 százalékra emeli fel a rendelet. Hangsúlyozta még, hogy a világ minden nagy városában kivétel nélkül kötött tejforgalom van. Nálunk a fogyasztó szempontjából a legelőszóbb a tej és nálunk kap aránylag legtöbbet a gazda. Az új tejröndelet elgondolása az, hogy minél több gazdát részesítsen a Budapestben érvényes tejtörvény és első sorban a szövetkezetekben tömörült kisgazdák részére akarja ezt az árat biztosítani. E mellett az általános cél mellett igyekezett a tej minőségét javítani s a visszaéléseket, amelyek egészségügyi szempontból is kifogásolhatók, megakadályozni.

A miniszter felszólalása után megkezdődött a vita. *Hogós Miksa* gróf köszönetet mondott a földművelésügyi miniszternek fejtegetéséért, amelyek megkönnyítették a kérdésben való állásfoglalást. Szerinte a legnagyobb figyelmet az érdemi, hogy ma Magyarországon körülbelül 320 millió liter az a tej mennyiség, amely mint ugynevezett ipari tej áll rendelkezésre. Ezt pedig csak a kötött forgalommal és ennek keretében azzal az árkiegészítő alappal lehet támogatni, amelyet a Budapestre tejet szállító gazdaságoknak kell előteremteniük a többi gazdák érdekében. Határozott javulást vár a rendeletről egyéb vonatkozásokban is, de aggályosnak tartja az új keretek megállapítását. Szeretné, ha a miniszter kimondaná, hogy új tejet nem enged be a zárt területre. Mindenesetre bizonyos ideig várni kellene, amíg a helyzet kialakul. Helyesül, hogy a tejszín és a tejfajlár is meg akarják állapítani. A fogyasztási tejet annakidején 2 fillérrel megmondhatatlanul leszállították. A mai „spanung” nem fedezi a vállalatok költségeit. Sajnálja, hogy a miniszter a különbséget most a gazdáktól akarja elvenni. Jelentse ki a miniszter, hogy ősszel a régi állapotokat helyreállítja.

Kállay Miklós földművelésügyi miniszter, *Hogós grófnak* válaszolva, kijelentette, hogy az új keretekkel kapcsolatban határozott feltételekhez akarja kötni azt, hogy kik kapjanak új engedélyeket. Ebben a tekintetben a legnagyobb mértékben megköti majd a minisztérium kezét.

Temesváry Imre rendkívül fontosnak tartja a rendeletet közgazdasági szempontból. Kérte a kormányt, hogy azok a termelők, akik a kiadandó rendeletben meghatározandó mennyiségnél, vagyis 500 liternél kisebb mennyiség behozatalára szolgáló termelői igazolvánnyal rendelkeztek eddig, megtarthassák továbbra is az engedélyt, sőt emelje fel a minimális mennyiségre az eddigi kontingenst.

Kozma Jenő általánosságban elfogadta a rendeltet, de kérte, hogy a tenyésztéssel foglalkozó tenyésztészeteket előnyben részesítsék, valamint azokat, amelyek Budapesttől számítva, bizonyos körzeten belül vannak. Javasolja, hogy a középbirtokosoknál holdankint legalább egy liter fogyasztási tejkontingenst állapítsanak meg, amely növelhető is. Nyilván meg a margarint is, amely növelhető is. A közföldről való behozatalt, az évi 100 vagon magyar vaj elhelyezését biztosítaná.

Esterházy Móric gróf az aszfaltteneszetek ellenőrzését kérte.

Wajf Karoly hangsúlyozta, hogy a városi fogyasztás szempontjából legjobb a szabad verseny. Vidéki városokban 20-22 fillér az ár, Budapestben 32. Mindenképpen óvni akarja azonban a mezőgazdaság jogos érdekét és ha ezt a kötött forgalom biztosítja, akkor belenyugszik. A belföldi vajfogyasztás emelésével óriási lehetőség nyílnék arra, hogy a mezőgazdaság segítsünk. A tejtársulatoknál is változtassák meg az igazgatók fizetését és az igazgatóság számát.

Somssich László gróf elismeréssel üdvözölte a földművelésügyi miniszternek azt az elhatározását, hogy a tájékoztatlan és egyoldalú támadásoktól nem befolyásoltatva, kitart a tejforgalom hatósági szabályozása és irányítása mellett, sőt ezt a most tárgyalt új tervezetben a tapasztalt bajok és hiányok orvoslásával a termelői érdekek szolgálatában javítani és kiegészíteni igyekszik. A helyzet javítására az új rendelet számos messzemenő felhatalmazást biztosít a miniszter számára, a gazdák közönség nevében felkéri őt, hogy ezekkel a felhatalmazásokkal kellő erővel éljen és minden visszaélést akadályozzon meg, mert a most jelentkező bajok legnagyobb részének az a végrehajtás hiányossága volt az oka. A tervezett új intézkedések során különös gondot kell fordítani a törzskeretek helyes szabályozására, amelyet kellő szakértelemmel kell megállapítani az összes figyelembejövő üzemi szempontok mérlegelése mellett. A kontingenstálas tekintetében a véleményadást az Országos Tejgazdasági Bizottságra kell bízni.

A 33-as bizottság ezután megszakította a vitát és május 11-én, folytatta a tejröndelet tárgyalását.

Először *Pap Géza* báró szólott fel, aki kérte a minisztert, hogy a tervezett holdankinti föltételes kontingenst egy literre egészítsék ki.

Gyömöréy Sándor szerint ki kellene terjeszteni a tejröndeletet a nagyobb vidéki városokra is.

Kállay Miklós földművelésügyi miniszter válaszolt a vitában elhangzott felszólalásokra.

A bizottság erre általánosságban elfogadta a rendelettervezetet és azután a részletes tárgyalásra tért át.

Marschall Ferenc előadó a tejtörvény hatósági ellenőrzésére terjesztett elő határozati javaslatot.

Hogós Miksa gróf indítványozta, hogy a tejtörvény hatósági ellenőrzését a tejtörvény hatósági ellenőrzésére terjesztett elő határozati javaslatot.

Biró Pál, Esterházy Móric gróf és *Nagy Emil* felszólalása után *Teleszky János* arról beszélt, hogy az ortodox gazdasági liberális irányzat tulajdonképpen sohasem érvényesült teljesen. Ma kétségkívül bizonyos tervgazdálkodásra van szükség.

Kállay Miklós földművelésügyi miniszter hozzájárult az előadói javaslatához. *Hogós Miksa* gróf indítványát nem fogadta el.

Inódy Béla szövegét, hogy a tej ellenőrzési díjából tejszövetkezetek alapítását is mozdítsák elő.

Hogós Miksa gróf kifogásolta, hogy az Országos Tejgazdasági Bizottságban a Tejtörvény Budapesti Szövetségének ezennel csak egy képviselője lesz. Kérte, hogy a szövetség két taggal képviseltesse magát a bizottságban.

Kállay miniszter elfogadta a taglétszám felemelésére vonatkozó javaslatot és a bizottság is így határozott.

Hogós Miksa gróf kérte, hogy a tejszín és a tejfajlár tekintetében a miniszter ne kösse le magát.

A bizottság ezután a részletes vita során több kisebb jelentőségű módosítást fogadott el, amelyek között a legjelentősebb az, hogy a földművelési miniszter számára kötelezővé tették az Országos Tejgazdasági Bizottság meghallgatását minden olyan kérdésben, amely a tejforgalomra vonatkozik.

Interpellációk a tejkérdésben.

Május hó 11-én a képviselőház gyűlésén elsőnek *Gál Jenő* mondotta el interpellációját a tejröndelet ügyében. Ráműtött arra, hogy a kötött tejforgalom a 32 filléres tejtörvény után nagy megterhelést jelent a fogyasztókra. Kifogásolta, hogy az új tejröndelet az OMTK-t kivételes elbánásban részesíti.

Holtischer Károly ugyancsak a tejkérdésben mondta el interpellációját. Arra kíváncsi, hogy kinek az érdekében beszél *Gál Jenő*. Statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy külföldön is mindenütt ugyanilyen tejtörvények vannak. Kötött forgalomra szerinte feltétlenül szükség van, bár egyes pestorkényi uradalmak érdeke a szabadforgalom lenne, (a miniszter helyeslően bólint), hogy ezek urakodjanak a piacon. Azt kéri, hogy a készülő rendelet védje meg azokat a gazdákat is, akiknek nincs módjuk Pestre hozni tejküket. Kéri a tejszín árának megállapítását, továbbá a margarint kérdés megoldását. Végül azt kéri, hogy a kontingenst a miniszter maga állapítsa meg.

Dinnyés Lajos azt fejtegette, hogy a pestorkényi körzet nincs megelégedve a készülő rendelettel. Magasnak tartja a 32 filléres fogyasztói tejtörvényt és attól tart, hogy a fogyasztás csökkenni fog.

Kállay Miklós földművelésügyi miniszter együttesen válaszolt a három interpellációra. Ő a szabadkereskedelem híve, a tejtörvény azonban szükséges volt a kötött tejtörvényt behozni. Először azért, mert a főváros egészségügyi szempontból követelte, másodsorban azért, mert a fogyasztói és termelői ár között igen nagy volt a spannung. Ezt a spannungot alaposan leszállították. Kifejtette a miniszter ezután, hogy azért kívánja a kötött forgalmat fenntartani, hogy az előnyök a legszélesebb alapon biztosítsa a tejtörvényeknek. Sajnálja, ha ez uton magánérdeket sértené, de semmiesetre sem fog teheneszeteket szétrombolni. Összes intézkedései a kisemberek védelmére szolgálnak, de megvédte a fogyasztók érdekeit is, amikor a tejtörvényt leszállította két fillérrel, miáltal a tejtörvény nálunk lett a legelőszóbb. Most még tovább megy, mert kötelezően felemeli a zsírtartalmat tíz százalékkal és ezzel a minőséget is javítja. A milimárik helyébe a tejszövetkezeteket állítja be és a milimárik által szállított 21 ezer liter tejt helyett 80 ezer liter tejt fognak a szövetkezetek átvinni. Ezen az uton a fogyasztók ellen egyáltalán nem vét, legfeljebb a vajfogyasztás ellen.

A 33-as bizottságban a fővárosi képviselője nagy megterheléssel fogadta a rendeletet. *Gál Jenő* az OMTK-t is támadta. Ez tényleg ráfizetéssel dolgozott, de annak az a magyarázata, hogy épp az OMTK-t a szövetkezetektől vette át a tejet, amelyek-től a nagyvállalatok nem voltak hajlandók átvinni. Figyelemreméltó az is, hogy most, amikor rájött a miniszter arra, hogy egyes vállalatok az ipari tejet fogyasztási áron adják el és ezért elvonja tőlük az ipari tejet, most egyszerre feldolgozni akarnak, holott eddig is joguk lett volna export-

vajat termelni, de nem éltek ezzel a joggal, mert nem látták elég jövedelmező üzletnek. Ezután a legnagyobb francia és angol exportcégek elismerő irattal olvassa fel, amelyek az OMTK vajszállítmányait díszérik. Az inség-tejtet valószínűleg egy fillér költség nélkül, a vállalatok kényeztetésével fogja forgalomba hozni és akkor meglátja, hogy török-e magukat emnyire a vállalatok, hogy ezt a kezükbe kapják.

Az interpelláló képviselők viszontválasza után a ház a miniszter válaszát tudomásul vette.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYE.

Az üzemstatistikai bizottság gyűlése.

(1933 május 5.)

Jelen voltak *Mulsenbacher Emil* bizottsági elnök távollétében *Ormányi János* dr. bizottsági társelnök elnöklété alatt, a földművelésügyi minisztérium képviselői: *Kelmen Imre* dr. m. kir. jószágfelügyelő, továbbá *Badiés József* dr., *Blantz Jenő*, *Czeifler István* dr., *Eber Ernő* dr., *Gruner Leopold*, *Judik József* dr., *Juhos Lajos*, *Kesztyus Lajos* dr., *Kokony József*, *Mayer Béla*, *Mérey Ernő*, *Prack László* dr., *Reichenbach Béla* dr., *Sajóhelyi István* dr., *Stoly Ödön*, *Szabó István* dr., *Szily Marton*, *Szigeti Pál* dr., *Szörényi László* dr., *Varga István* dr., *Világhy Károly* bizottsági tagok és vendégek, továbbá az OMGE tisztikarából *Rohmeyer Imre* főtitkár, *Itege Károly* dr. titkár főelőadó és *Witthen Béla* s-titkár előadó.

Távolmaradásukat kimentették: *Mulsenbacher Emil* dr. elnök, *Barcza Ernő* dr., *Bischofs Sándor*, *Diószeghy Ottó* báró dr., *Elek István* dr., *Györgyey Adolf* dr., *Kemptner Ernő*, *Konkoly Thege* Gyula dr., *Kotsis Endre* dr., *Papp-Szék Tamás* dr. és *Telesi Mihály* gróf.

Ormányi János dr. bizottsági társelnök üdvözlő a megjelenteket és kegyelettel emlékezik meg a bizottság két elhunyt tagjáról. *Bezak István* jószágigazgatóról és *Mátyás Viktor* dr. kamarai titkárról. Megemlíti, hogy a bizottság nikézni gyűlésén az adatgyűjtés célkitűzési megállapítás nyertek és elhatározták, hogy a nagy- és középbirtokokra vonatkozóan kiküldött szakközvegek segítségével felvételi íveket, a kisbirtokokra pedig a készthelyi és debreceni köznevelési szántártási adatgyűjtést végző osztályok, valamint az Országos Üzemi Intézet megfelelő számtartási zárlatainak megszerzésével fogják az adatgyűjtést megvalósítani. Felkéri *Itege Károly* dr. főelőadót a gyűlés tárgysorozata I. pontjának ismertetésére.

I. A válságstatistikai adatgyűjtés felvételi szervezete.

Itege Károly dr. főelőadó bejelenti, hogy az OMGE üzemi és számtartási osztályában elkészített felvételi tervezet, az előző 1928. évi válságstatistikai adatgyűjtéssel felhasználható és *Ormányi János* dr. által szerkesztett felvételi ívek rendszere alapján készült. Megfelelő új szempontokat is figyelembe véve és a most meginduló adatgyűjtéssel az előzővel szemben mellőzve a mezőgazdasági vámtéher kiszámítását, a felvételi tervezet az előzőhöz képest nem eltérő mutatókat. Ezeket az íveket a bizottság tagjai mind kézhez vehették, így reméli, hogy az egyes pontokhoz figyelemre méltó észrevételek fognak elhangzani.

Ormányi János dr. felkéri *Witthen Béla* s-titkár előadót, a felvételi ívek részletes ismertetésére.

Witthen Béla s-titkár előadó tájékoztatja a bizottságot a felvételi tervezet szerkezetéről, amely elsősorban a felveendő gazdaságok általános közgazdasági, munkás- és piaci viszonyainak megfelelő adatait tudakolja, tájékozódást kíván ezután szerzeni az üzemek növénytermelési és állattenyésztési ágazatainak szervezetről, részletes vizsgálat tárgyává kívánja tenni a gazdaságok pénzforgalmát, a főbb bevételi és kiadási címek szerint, elkülönítve a gazdasági természetű bevételeket és kiadásokat a nem szorosan vett gazdasági eredetű pénzforgalomtól. A felvételi ívek a gazdaságoknak nemcsak pénzbevételeit és kiadásait, hanem a természetbeniekből álló nyersanyagait és az összes üzemköltségeket is vizsgálat tárgyává kívánják tenni. Megvilágítást kíván végül a felvételi ívek szerint a gazdaságok tökéreje is részletesen az egyes töké-csoportok szerint úgy az év elején, mint az év végén. Végül a jövedelmi számítás egészíti ki a felvételi tervezetet, amelyhez még mint külön kérdéscsoportok a közterhekre és hitel-tudomásra hozza, hogy a felvételi tervezethez egy kb. 25 oldalra terjedő utasítás lesz mellékelve, amely részletes tájékoztatással fog szolgálni a felvételt végrehajtó szakközvegeknek az egyes kérdőpontok kitöltésénél.

Világhy Károly felvilágosítást kér, hogy vajon a földbirtok értékelése az első íven tudakolt átlagos földárak alapján történik-e és utal a földértékelés nehézségeire.

Badiés József dr. az általános helyi viszonyok jellemzésére felvett és az átlagos földárakra vonatkozó kérdőpontok mellett szükségesnek tartja, hogy a kiküldött szakközveg a felvett üzem földértékelésére is közölje saját becslési számát.

Szigeti Pál dr. szerint elég csak az átlagos szántóföldre vonatkozó áradatokat begyűjteni.

Prack László dr. felhívja a bizottság figyelmét a földművelésügyi minisztérium földárakra vonatkozó adatgyűjtésére, amely valamennyi 100 holdon felüli birtokosra természetesen és amelynek anyagát ő is feldolgozta.

Sajóhelyi István dr. az adatgyűjtés rendelkezésére ajánlja a M. Kir. Központi Statisztikai Hivatal földárastatistikájának megfelelő adatait.

Ormányi János dr. összefoglalja a földárakra vonatkozó hozzászólásokat és megállapítja, hogy a tudakolt átlagos földárak csak a gazdaság általános helyzetének megvilágítására keltenek és így a gazdaságok tökéértékének megállapításánál és a jövedelemek ehhez való viszonyításánál nem ezek a földárak, hanem az adatgyűjtés után alapos körültekintéssel megállapítandó földértékek fognak szerepelni. Az átlagos földárak a bizottság kívánásához képest csak a szántóira fognak vonatkozni.

Szigeti Pál dr. a gazdaságok költségvetései közül mint igen jelentőset külön kivizsgálásnak tartja a telefon-, távíró- és postaköltséget, továbbá az orvos-, gyógyszer- és munkásbiztosítási költségeknek az összes munkabérek közé való illesztését javasolja.

meg. Beszédében nagy elismeréssel emlékezett meg a közelmúltban lejárt országos mezőgazdasági kiállítás sikeréről. Örömmel látta akkor — mondta a miniszterelnök —, hogy a nehéz gazdasági helyzet ellenére és annak ellenére, hogy a világgazdasági problémák nincsenek megoldva, a magyar mezőgazdaság megtette a kötelességét és bizik a nemzet feláldozásában.

A svájci gazdatehermentesítési törvényt március végén fogadta el a szövetségi tanács. Svájc óvatos gazdasági politikáját jellemzi ez a törvény, amely az ott még csak most jelentkező gazdabajok azonnal mélyre ható intézkedésekkel kívánja orvosolni. A svájci mezőgazdaság nem az értékesítési nehézségek miatt szenved, mert a magas vámvédelem és az állandó nagy kereslet a termelés rentabilitását biztosítja, hanem a múlt évtized elején a gazdák a kedvező konjunktúrában olyan nagyarányú üzemi befektetéseket végeztek, amelyeknek tőke- és kamatkötelezettségeit ma nem tudják elviselni. A svájci gazdák üzemi hitele átlagban mindössze 4%, ezzel szemben a gazdaságok legjobb esetben 2%-kal kamatoztatják a beléjük fektetett tőkét. Ezt a kedvezőtlen helyzetet méltányolja a szóban levő törvény, amikor az adósságok behajtásánál négy évi haladékot ad mindazoknak a gazdaadósoknak a javára, akik birtokának a hozadéka a 2%-ot meg nem haladja. Fizetési halasztást ad a bérlelőknek is és módot nyújt arra, hogy az eladósodott gazdák magánegyezségi uton fizetési könnyebbséghez jussanak. Érdekes intézkedése a törvénynek, hogy az eladósodott gazdák teherviselő képességét mezőgazdasági ingatlanuk értékének hozadéki alapon való újramegállapításával határozza meg. Ezt a becslést kantononként alakított gazdaság- és szövetkezeti végzők el. A becsértéken alul levő jelzálogos követelések fedezeteknek, az ezen felül levők nem fedezett követeléseknek tekintetnek. A nem fedezett tőkekövetelésekre nézve a döntés a kantononként létesített egyeztető hivatal kezében van, amely végérvényesen kimondhatja az ezekre a követelésekre vonatkozó kamatszűntetést, vagy a kamatfizetés négy évig terjedő teljes szűntetését. Ha a gazdaság- és szövetkezeti pénzügyi alapja a biztosított tőkekövetelések kamatját kifizeti és ezzel lehetővé teszi a szanalást, akkor követelése, hitelnyújtása erejéig, közvetlenül a biztosított jelzálogos tőkekövetelések után nyer feljegyzést a teleshívnyben és megelőzi a nem biztosított tőkeköveteléseket.

A Pénzügyi Központ gazdasági jelentése. A napokban hagyta el a sajtót a Pénzügyi Központ legutóbbi gazdasági helyzetjelentése, amely a megszokott gondossággal ismerteti az ország gazdasági életének alakulását. A beszámoló első része az általános gazdasági helyzetről nyújt tájékoztatást, ismerteti a tranzfermoratórium-rendelettel kapcsolatos újabb intézkedéseket, a részvénytársaságok és szövetkezetek mérlegeinek elkészítésére vonatkozó kormányrendeleteket, az Országos Fagazdasági Tanács és az Árelemző-és Kartelbizottság munkakörét és működését, a kormányának az állambiztosítás egyensúlyának helyreállítására, valamint a magángazdaságnak a belső beruházások előmozdítására tett intézkedéseit, végül az újonnan felállított Kültérkedelmi Hivatal és Kültérkedelmi Tanács hivatásáról és munkatervéről számol be. A következő fejezet a Pénzügyi Központ kötelekbe tartozó pénzügyi helyzetéről ad felvilágosítást, míg egy másik cím alatt a Magyar Nemzeti Bank 1932. évi működéséről találunk igen részletes, a bank deviza- és valutagazdálkodására, váltótárca állományára és a bankjegyek fedezetének havonkénti alakulására vonatkozó táblázatos ismertetőt. A mezőgazdasági helyzetről rövid fejezet számol be, amely a mezőgazdasági terményárak további esésére mutat rá. Majd ismerteti az eladósodott gazdák kamatterhei csökkentésére tett kormányintézkedéseket és kiemeli, hogy az agrárról az évek 75-80-áról az év végéig 63-6-re csökkent, ami a mezőgazdasági termények és az ipari cikkek árai között fennálló diszparitás további fokozódására mutat. A gabonapiaci beszámoló hangsúlyozza, hogy a buza árának belső alakulása a világgazdasági ártól meglehetősen független volt, aminek okát a kiviteli lehetőségek különös alakulására és az exportdevizák beszüntetése terén alkalmazott könnyebbségekre vezeti vissza. Kiemeli a jelentős, hogy sokkal kedvezőtlenebb képet mutatott a többi terménynek, így a rozsnek, zabnak, tengerinek az alakulása, amelyeknek ára egy év alatt majdnem a felére, sőt a zabé körülbelül egyharmadára esett vissza. Ez az áreszkendés jóval nagyobb volt a külföldi piacokon ez alatt az idő alatt mutatkozó áreszteségeknél. A továbbiakban beszámol a Pénzügyi Központ jelentése az osztrákokkal, csehekkel és románokkal mult évben folytatott kereskedelmi tárgyalások eredményeiről, majd Magyarország 1932. évi külkereskedelmi forgalmáról nyújt részletes tájékoztatást. Kimutatja, hogy az 1932. évi külkereskedelmi mérleg 4-9 millió pengő passzívummal zárult, szemben az előző évi 31 millió pengős aktívummal, aminek okát egyrészt a legtöbb állam részéről életbe léptetett beviteli- és devizakorlátozásokban, a belföldi termelői képesség bizonyos mérvű csökkenésében, valamint ugyancsak a beviteli államoknál megnyilvánuló önellátó törekvésekben

keresi. Majd tájékoztat a beszámoló arról, hogy külkereskedelmi mérlegünk 1932-ben Csehszlovákiával, Romániával, Németországgal, Lengyelországgal, Hollandiával és az Egyesült Államokkal szemben behozatallal többlettel zárult, amely mérlegek, bár az előző évvel szemben javulást mutatnak, mégis jelentős mértékben járultak hozzá ahhoz, hogy az 1932. évi külkereskedelmi mérlegünknek 4841 millió pengő behozatallal többlete volt. Kivételnek az elmúlt évben nem annyira a mennyiség visszaesése, hanem a kivitt mezőgazdasági termények értékében bekövetkezett nagyarányú hanyatlás folytán vált passzívvá. Az ipar helyzetéről megállapítja, hogy itt a rossz gazdasági viszonyok hatásai korántsem olyan mértékűek, mint a mezőgazdaságnál. A kereskedelemről, valamint az államvasutak személyi és áruforgalmának 1932. évi utolsó negyedéről készített kimutatás, valamint a Pénzügyi Központ kötelekbe tartozó pénzügyi helyzetek betétállományában 1931 június 30-tól 1932 december 31-ig beállott változásokról külön fejezetek számolnak be, az utolsó fejezet a nagykereskedelmi és egyéb gazdasági indexszámok havi alakulásáról ad érdekes tájékoztatást.

A wieni állatvásárokról szóló szállítási igazolványok elosztása. A május 15-i wien-sankt-marxi szarvasmarhavásárra osztrák elosztásban a következők kaptak szállítási igazolványt:

Szávozdi Emil gazdasága, Hatvanpuszta 8, Vogl László bér gazdasága, Rebecpuszta 8, ifj. Leca Ferenc gazdasága, Kozárd 6, Mesterházy Ernő dr. gazdasága, Veszvény 8, Lonkai Zsigmond gazdasága, Feketepuszta 8, Lonkai Géza gazdasága, Ósztelekpuszta 8, Ácsi Bér gazdasága, Ács 16, Enyingi Bér gazdasága, Enying 16, Magyar Cukoripar R.-T., Szerencs 22, Németh Viktor gazdasága, Dunakiliti 9, Esterházy Antal herceg uradalma, Tótipuszta 8, Veszprémi Székeskőpálya gazdasága, Veszprém 8, Dévaványai Nagy István gazdasága, Tápszentmiklós 17, Hónig Andor bér gazdasága, Aranyos pusztá 8, Nosztányi Szabó Lajos gazdasága, Nosztány 8, Mesterházy Elek, Fehér Dénes kúsgazdák, Ostfayasszonyfa, Martony József, Bó, Kallóvit G. kúsgazda, Bó 7, Szolnoki Cukorgyár R.-T., Paládes 10, Mezőgazdasági Ipar R.-T., Kaposvár 10, Nagycenki Cukorgyár R.-T. gazdasága, Pereszteg 10, Földbérő R.-T. gazdasága, Ház 10 és Hatvany báró uradalom, Nagytelek 10, összesen 215 darab.

A május 16-i wien-sankt-marxi sertésvásárra osztrák elosztásban zsrtsérsre a következők kaptak szállítási igazolványt:

Nirnsee Ferenc, Ajka 122, Szávozdi Emil, Hatvanpuszta 38, Szegő Miklós dr. és társai, Enying 282, Milkó Mátyás, Baja 40, Weldinger Dezső, Baja 81, Trauttenberg Frigyesné báróné, Arkipuszta 72, Csókay Károly, Moson 42, Magyar Sertéshizlaló és Húsipari R.-T., Nagytétény 244, Zirci Apátság uradalma, Előszállás 40, Szold Manó, Pónyvápuszta 40, Erdélyi Lajos, Kaba 46, Kovács Gábor, Vámospercs 46, Lampert Dezső, Gyömrő 24, Réh Simon, Sárhögárd 24, Landesmann Márk és Fiai sertéshizlalója, Kőbánya 141, Földbérő R.-T., Pélpuszta 35, Reiner József, Tataóváros 48, Ujszász-órszáti bér gazdaság, Ujszász 76, Németh Viktor, Dunakiliti 64, Rovák és Köhn, Győr 171, Mezőgazdasági Ipar R.-T., Kaposvár 84, Milkó Pál, Homokszentgyörgy 44 és Nirnsee László, Győr 46, összesen 1850 darab.

A keleti vásárt 1933 június 3-tól 18-ig tartják Lembergben. A kiállítás résztvevői és látogatói részére a lembergi kereskedelmi és iparkamara számos kedvezményt biztosított. A kiállításra vonatkozóan felvilágosítást ad Budapesten a lengyel konzulátus (V. Kossuth Lajos-tér 13/15), vagy a kiállítás rendezője, Industrie und Handelskammer, Lwów, Akademia 17.

Tejtermékek fuvardíjmérséklete. A M. Kir. Államvasutak a lefűzött tejet, irót és savót a szállítóvevényvel fuvarozható árucikkek közé sorozta, ami körülbelül 5%-os fuvarmérésékleti eredményez.

A „Mezőgazdasági Közlöny” legújabb számában Speclátor „A buzaértékesítés belső és nemzetközi gondolái” címmel, Zaltschek Artur dr. „Zöldtakarmányok konzerválásával járó veszteségekről” címmel írt tanulmányt. A „Figyelő” rovatban Kelen József a Magyar Államvasutak 1931/32. évi üzemi eredményeit, Halás Agoston dr. a birtonagság szerepét a németországi kúsgazdaságoknál ismerteti. Ebben a rovatban jelentek meg a következő cikkek is: A zsrprobléma rendezése Németországban. — A tejtermékplac helyzete Amerikában. — Bárányok táplálékanyagszabványainak újabb megállapítása. A hivatalos közleményeken kívül gazdag „Könyvismertetés” és „Kronika” rovat egészíti ki a lap tartalmát.

IDŐJÁRÁS.

Rovatvezető: Sárvoly Ferenc dr.

1933 április.

Az ideai március időjárásáról nem lehetett sok jót elmondani, az azonban tény, hogy koronként fel-felcsillant márciusban valamilyen tavaszias időjárás, amely mindnyájunkban felferjesztette a reményt, hogy vége a télnek. Keservesen kellett tehát csalódnunk, amikor azt tapasztaltuk, hogy az elmúlt április semmiben sem igazolta a márciusi reményeket. Tél ugyan nem volt áprilisban, de tavasz sem. A mult hó időjárásának két szembeszökő kedvezőtlenége a hóhiány és a szárazság. A hóhiány két összetevőből adódott, a gyakori éjjeli fagyból, meg az elégtelen nappali felmelegedésből. Áprilisban egyszerűen egy fagyos éjjel nem ritka eset és még nem rendkívüli időjárás jele, de országos átlagban 10-15 éjjeli fagy, vagyis, hogy átlagosan minden második, minden harmadik éjjelen fagyjon, az súlyosan sok és több annál, amit a márciusi előcsalogatott gazdasági növényzet kár nélkül elbir. Aggodalomra adott okot az éjjeli fagyok alkalmi erős volta is. A hideg alsó határa — 6, — 8 C fok és feltűnt, hogy a fagyok gyakorisága és

erőssége nyugatról kelet felé emelkedést mutatott. Am a fagy nélkül való éjjelek hőmérséklete is olyan alacsony fokokon mozgott, hogy abból a hőmérsékletből edes, leveles táplálást nyerhettek növényeink tavaszi fejlődésük szaporodási folytatására. Erre különben az áprilisi nappali meleg sem igen ösztönözte őket. Egyedül a hónap utolsó két napján emelkedett a hőmérséklet a déli órákban 20 C fokra, még a 15 foknál magasabb napok sem tartoztak a gyakori tapasztalatok közé és a 10 fokot sem elért nappalok száma is viszonylagosan nagyra emelkedhet. A hóhiány eredménye pedig, hogy a tavaszi vegetáció az egész vonalon erősen emaradt, ha ugyan az alkalmi erős éjjeli fagyok közvetlenül is nem okoztak kárt pl. a gyümölcsökben. Tény az, hogy még az igénytelenebb lefűzők is keveselmi látszólag az ideai áprilisi hőmennyiségét. A csapadékmennyiség elégtelen voltát meg éppen annyit emelt minden növény. Pedig nem lehet azt mondani, hogy kevés esett volna áprilisban, csak kevés esett. Az esők talányos számában helyi, vagy csak kisebb országokra kiterjedő esők voltak. Országos terjedelmű csupán a 21-4 eső állott és ez volt egyuttal az egyetlen viszonylag kiadós eső is. Az északi hegys tájakon, sajnos, még az apró esők is gyérek voltak, itt a normális esőmennyiségnek csak a fele esett. Az Alföldön mintegy 30, a Dunántúlon 31 százalék a hiány, az egész ország 36 százalékos. Részletesebben itt adunk számot az áprilisi esőmennyégről, amely a nagy fokban száraz tél után semmiképpen sem mondható kielégítőnek:

I. Dunántúli dombos vidék.

Országok	Csapadék	Elégtelen mennyiségű eső
Baranya	57 mm	22%
Fejér	27	50%
Győr, Moson	24	44%
Komárom, Esztergom	20	64%
Somogy	57	12%
Sopron	25	58%
Toina	61	3%
Vas	35	48%
Veszprém	38	38%
Zala	54	25%

II. Északi dombos vidék.

Országok	Csapadék	Elégtelen mennyiségű eső
Abaúj	18 mm	58%
Borsod, Ózödör	26	44%
Heves	22	59%
Nógrád, Hont	27	45%
Zemplén	25	47%

III. Alföld.

Országok	Csapadék	Elégtelen mennyiségű eső
Bács-Bodrog	39 mm	36%
Békés	35	31%
Bihar	20	58%
Csanád, Arad, Torontál	43	19%
Csongrád	46	18%
Hajdu	20	56%
Szolnok	23	53%
Pest	27	49%
Szabolcs, Ung	32	32%
Szatmár, Ugocsa, Bereg	35	29%

+ = többlet, — = hiány.

Általános világgazdasági helyzet. A világgazdaság jobbra és olcsóbbá tételére való törekvés. Különösen fontos ez nálunk. Lapunk mai hirdetési rovatában a technika legújabb vívmányának eredményét a nyersanyagok különleges cserzési eljárásával gyártott „Triumph” bórhatósájjal forgalomba hozatala van bejelentve. A forgalomba hozó cég garancia a hirdetésben közölt előnyös adatokat illetően és mivel sok bosszúságtól, sok felesleges kiadástól mentesül az, ki egy próbarendelettel meggyőződik a hirdetésben közölt előnyökről, ezuton is felhívjuk az újdonságra olvasóink figyelmét.

Drótkerítés Deichsel, Budapest, VI., Vilmos császár út 15/d.

Gyümölcsfák, vadcszemélek, hogyósgyümölcsfák, lomblevelűek, fenyőfák, rózsák: Koltach Károly falkolagátságában, Szeged.

NYILTÉR.

(E rovatban foglalkodni nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Hídmérlegek és marhamérlegek, használt, olcsón eladó! Pataki és Farkas mérlegüzem, Budapest, Hársfa-utca 3. 457

SERTÉSHIMLŐELLENES OLTÓANYAG

Termeli és forgalomba hozza **DR. PÉCSI** DANIEL ÉS ISTVÁN oltóanyagtermelő intézete **BUDAPEST, IX., LŐNYAY-U. 12** Telefonszám: 85-5-63

Gyümölcs-, zöldség-, főzelék- terméset legelőnyösebben értékesíti

Kabos Endre

törvényesen bejegyzett bizományos.

Budapest, Nagyvásártélp. 4302 Telefon: 39-4-39

Tudomásunkra jutott,

hogy az általánosan bevált 107.091. szám alatt szabadalmazott Pavlovszky-féle rovarfogókészülékek különösen a rovarfogó-kaszáit egyes gazdaságok a szabadalom megkötésével utánozzák.

A szabadalmi törvénynek az utánzásra vonatkozó paragrafusára való hivatkozással figyelmeztetjük a Gazdákat, hogy saját érdekében a készleteknek feloldásig tartó utánzását hagyják abba,

mert a folyamathoz tartozó törvényes eljárásokból eredő nagy kártérítést és az utánzásból látszólag elért jelentéktelen előnyöket.

HOKKY ISTVÁN vas- és gépipari vállalata
Budapest, III., Lajos-utca 123.

TŐZSDE Kereskedelem.

A gabonapiac helyzete.

Az árutőzsde kenyérmagpiacán e héten a készáruforgalom igen mérsékelt volt. A termelők buzákinálata a lanyha irányzat követelményében gyér és a prompt szállítási tételre ügyelővén mind a Dunántulról ajánlják. A jobb minőségű buzákat állomások Szarvas, Mezőtúr, Fegyvernek. Végeredményben a kínálat olyan kisméretű, hogy a malomok csökkent kereslete és a kis külföldi érdeklődés mellett is könnyen helyezhető el minden buzaüzlet.

Egy hét leforgása alatt a buzaárak 40-50 fillérrel csökkentek nálunk métermázsánként. Ez még mindig a gabona-határidőzeti lebonyolítások technikai műveletével van kapcsolatban, mert — mint említettük — a termelők buzákinálata igen mérsékelt, viszont az általános érdeklődés a magyar buza iránt nem a legkedvezőtlenebb. Ausztria felé keresik különösen a jó tisztai búzát, míg a szokványminőségű áru ezáltal inkább elhanyagolt. Amíg a sikeres búzát budapesti paritásban 13-50 pengőn jegyzi a tőzsdei hivatalos árlap, addig állomásokon 13- pengő is elérhető, exportra. A határidőzeti árak egyébként a következők: Szentgotthárd 12-90-13-10, Hegyeshalom 13-30-13-40 pengő. Csehszlovák viszonylatban még mindig nem indult meg a gabonaexport a várt méretekben, bár kompenzációs lehetőségekben nincs hiány. Komárom paritásában 77 cK és Sátoraljaújhelyen 80 cK a magyar buza.

A terméskilátások az ország egyes részein a meleg májusi esők következtében aránylag kedvezők, de ez ma még nem befolyásolhatja az új termésű gabona áralakulását úgy, hogy a gabonahatáridőzeten az „októberi” buza változatlanul 11-70 pengő körül variál.

A nemzetközi gabonapiacokon élénk érdeklődéssel figyelik az amerikai terménytőzsdék változatlanul tartó, szilárd irányzatát. Az a körülmény, hogy Csikágóban rövid néhány hét leforgása alatt 48 centről 73 centig emelkedett a buza ára, ami több mint ötven százalékos emelkedésnek felel meg, a főbb európai gabonapiacokon nem ezertette árváltoztató hatását; mivel ezt a dollárinflációnak tulajdonították.

E héten azonban már nemcsak az U. S. A.-ban, hanem Buenos Ayresben (25-30 ponttal) és Rotterdamban (15-18 centtel) is emelkedtek az árak, amit a gazdasági esztendő utolsó negyedében kenyérmagok iránt várható élelmebb érdeklődéssel magyaráznak. A buza behozatalra szoruló államok vásárlásai most már ugyanis nem késhetnek soká, míg a készletek nagysága, illetve a kínálat mérete sehosem ölt jelentősebb keretet.

A rozspiacon igen élénk forgalom volt e héten. Bár a tőzsdei fizet a legkisebb keretek között mozgott, annál jelentősebb érdeklődés volt az állomási tételre iránt — kivételre. Főleg hollandiai viszonylatban került néhány nagyobb tétel eladásra a hét elején és különösen a hajó rozsokat keresik, amelyek Brailán át kerülnek Hollandiába. Amíg a belföldi fogyasztás, illetve örös ugyszólván teljes szünetelése mellett a prompt rozsz budapesti paritása 6-30 pengő és a szabócsi származékot ab állomás 5-25-3-35 pengőn jegyzi, addig a jelentősebb hajóállomásokon 6-60-6-30 pengőt is fizetnek az exportőrök a szokványminőségű rozsz métermázsáért.

Az árpapiacot takarmányminőségű áruban jelentéktelen volt e héten, mert megszűnt a svájci export és belföldre sem keresik a prompt árut. Az árak azonban nem csökkentek, mert a jóminőségű takarmányárpa most is értékesíthető 9-40 P körül. Sörárpa iránt a sör- és malátagyárak részéről élénkebb érdeklődés tapasztalható. Az árak is emelkedtek, sajnos azonban a termelők készletei már csak elenyészők. Az elmúlt hetek 11-12 pengős sörárpa jegyzésével szemben most jó minőségű 13-13-50 pengőt fizetnek a gyárak.

A zabpiacot a forgalom egészen jelentéktelen. Miután azonban a csekély kínálat mellett minden tételt azonnal elhelyezték e héten, az irányzat jól tartott volt és az árak ugy a szokványminőségű árumál, mint a prima zabnál 20-30 fillérrel emelkedtek métermázsánként.

A tengeri határidőzeten nagyon kevés áru került „felmondásra” úgy, hogy az irányzat mindvégig jól tartott. A hizlaldák ugyan egyelőre el vannak látva készáruval, azonban június második felére keresnek tengerit. A franciaországi exporttal kapcsolatban a hajóállomási tengerit keresik az exportőrök és míg tiszai állomásokon 6-25-6-35 pengőt fizetnek a jó szokvány áruért, addig a dunántuli hajó-áru 6-35-6-45 pengőt ér.

Állatvásárlás szemle.

A budapesti vágómarhavásárláson az elmúlt héten kialakult kedvező üzletmenet még a hétfői pótvásárlás is éreztette hatását. A 81 darabos kínálat 3 darab kivételével könnyen talált vevőre és a bikák áráinál, a múlt heti árakhoz viszonyítva, emelkedést is lehetett megállapítani. A csütörtöki vásárláson a 767 darabos kínálat mellett már nem alakult ilyen kedvező az értékesítés és a bikák a hétfői áremelkedésüket el is veszítették és így az összes minőségek nagyjában a múlt heti árszínvonalon értékesültek. A wieni vásárláson az értékesítés az előző viszonylatba kedvezőtlenebb volt. A Magyarországról kiszállításra kerülő jó minőségű marhákat azonban a kedvezőtlen üzletmenet csak kisebb mértékben érintette.

A budapesti sertésvásárláson a felhajtások e héten fokozódtak és már a hétfői vásárláson 5 1/2 ezer sertés várt eladásra. Jóllehet, a vásárlás felhajtott sertések 800 darab kivételével vevőre találtak, a vágóknak ez a nagy bevásárlása a hét további napján éreztette a hatását és így a csütörtöki vásár 3000 darabos kínálata mellett egyes minőségekben ársökkenés következett be. Az ársökkenés a legjobb minőségű zsirsertéseket és a jóminőségű sonkasültöket nem érinti, mert sonkasültökben igen mérsékelt a kínálat, míg a legjobb zsirsertések fokozottabb mértékben törekednek a wieni piacra és ezért a budapesti piacra csak a keresletnek megfelelő mennyiség kerül. Ennek a magyarázatát abban találjuk, hogy az osztrák állatforgalmi központ Romániából, Jugoszláviából és Lengyelországból már a keddi vásárlásra nem enged sertéseket felhajtani, ami a múlt heti kínálatokat figyelembe véve, mintegy 1400 hussertéssel és 2800 darab zsirsertéssel kevesebb kínálatot jelent a wieni piacon. Ilyen körülmények között érthető, hogy egy a wieni piacra, mint a wienereustadt piacra biztosított zsirsertes-kontingensünk teljes mértékben kihasználásra kerül. A wieni piacon egyébként már a múlt heti vásárláson 2 garassal drágábban értékesültek a zsirsertesek, mint a megelőző héten.

Termény- és takarmánytélék.

Gabonamérek. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1933 május 11. Az árak budapesti paritásában, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékekben. a) Készáru-fizlet: Buza 76 kg-os, tiszavideki 13-13-20, felsőtiszavideki és jászági 12-40-12-55, fejmegyei, egyéb dunántuli, pestvidéki és bácskai 12-10-12-25; 77 kg-os, tiszavideki 13-25-13-50, felsőtiszavideki és jászági 12-55-12-70, fejmegyei, egyéb dunántuli, pestvidéki és bácskai 12-25-12-40, 78 kg-os, tiszavideki 13-50-13-70, felsőtiszavideki és jászági 12-75-12-90, fejmegyei, egyéb dunántuli, pestvidéki és bácskai 12-45-12-60; 79 kg-os, tiszavideki 13-75-13-90,

felsőtiszavideki és jászági 12-90-13-05, fejmegyei, egyéb dunántuli, pestvidéki és bácskai 12-65-12-80; 80 kg-os, tiszavideki 13-85-14-05, felsőtiszavideki és jászági 13-05-13-20, fejmegyei, egyéb dunántuli, pestvidéki és bácskai 12-75-12-90; rozsz, pestvidéki és más származású 6-25-6-35; takarmányárpa, elsőrendű 9-20-9-40, középminőségű 8-70-8-90; sörárpa, felsőmagyarországi 11-11-13, egyéb 10-11-50; zab, elsőrendű 8-40-8-60, középminőségű 8-20-8-35; tengeri, tiszántuli 6-80-6-85, egyéb állomásokról 6-85-6-90. b) Határidőzeti zárdőrfolyamok (Zárdőrfolyamok a leszámloló árfolyamok): Buza májusra 12-05-12-07 (12-10), júniusra 12-15-12-17 (12-20), októberre 11-48-11-49 (11-50); rozsz, májusra 6-80-6-85 (6-80), júniusra 6-85-6-88 (6-80), októberre 7-62-7-63 (7-70); tengeri, májusra 7-27-7-30 (7-30), júliusra 7-42-7-45 (7-40), augusztusra 7-63-7-65 (7-60). c) Buzakörpa és takarmányliszt. Finomkorpa 5-50-5-60, 8-as takarmányliszt 8-50-8-60.

Lisztpiac. Budapest, 1933 május 11. Budapesti lisztárak: Budapest, budapesti malomkondíciókkal. Buzaliszt: dara 40-50-41-50, Ogg 39-50-40-50, Og 39-40, 2-es 38-50-39-50, 4-es 38-39, 5-ös 36-36-50, 6-os 32-32-50, 8-as 8-50-8-75, korpa 5-60-5-70 pengő métermázsánként. — Rozsliszt: 0-4s 34, 0-1. 30, I. 24, II. 13, korpa 5-75-6- pengő métermázsánként. — Elsőrendű tiszai nagymalmok árai: Buzaliszt: Ogg 41-42, Og 41-42, 2-es 40-41, 4-es 39-50-40-50, 6-os 35-36, 7-es 28-29, 8-as 8-50-9- pengő métermázsánként. — Tiszai kismalmok árai (Prompt árak skonto nélkül ab Budapest készpénzért): Buzaliszt: Ogg 38-38-50, Og 38-38-50, 2-es 37-37-50, 4-es 36-36-50, 6-os 31-31-50 pengő métermázsánként. — Dunántuli és egyéb kismalmok árai: (Prompt árak skonto nélkül ab Budapest készpénzért.) Buzaliszt: Ogg 37-37-50, Og 36-50-37, 2-es 36-36-50, 4-es 35-35-50, 6-os 28-28-50 pengő métermázsánként.

Budapesti abraktakarmánypiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte gabonaosztályának jelentése.) 1933 május 12. Árak q-kint Budapest: Árpakorpa 7-, borsóhéj 6-, borsókorpa 6-, buzakonkoly 5-75, konkolydara 6-75, lenmagpogácsa 13-50, napraforgópogácsa 9-50, repecpogácsa 8-25, rozskonkoly 5-75, rozskorpa 5-85, rozscsucs 5-75, rozstakarmányliszt 8-50, szójababpogácsaliszt, nagyban 21-, szójababpogácsaliszt, kicsinyben 23-, tökmagpogácsa 14-50 P.

Különféle termények és vetőmagvak. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde árjegyzése.) 1933 május 11. Az árak budapesti paritásában, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékekben. Köles, vörös 6-50-7-, muharmag 8-9-, lenmag, kizsemű 27-28-, lenmag, nagyszemű 29-30-, tökmag I. r. 23-24-, tökmag II. r. 20-21-, kék mák 154-157-, viktória borsó 10-11-, zöldség (express) borsó 17-20-, fehér szokványb (minden nem kezel válogatott fehér bab) 9-9-25, szárított répaszete 7-75-8-.

Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezte vetőmagosztályának jelentése.) 1933 május 12. A magpiacot a bitorher, valamint az egyéb gazdasági növények helyzetéről érkező tudósítások állottak az érdeklődés központjában. Miután illetékes helyről is megerősítést nyert az a vélemény, hogy a tartós csapadék kedvező hatással van a gazdasági növények állására, emellett mindazok az ártulajdonosok, akik még gazdasági magvak birtokában vannak, sietnek készleteiket áruba bocsátani. Az érdeklődés előterében a cukorretek, japánkoles, vöröskoles és szudáni fűmag állott, amely magvakat vetés pótlásra sűrűsre keresik. Történetek ugyan egyéb magvakban is kisebb üzletkötések, nevezetesen csillagfűrtben és muharmagban, a többi magvakban azonban egyáltalán nem tudott üzlet kialakulni. A budapesti tőzsdén nem jegyzett magvak ára nyersáruért, 100 kilogrammonként, budapesti paritásában, minőség szerint: Csibehur 24-26-, köles, fehér 20-25-, mustármag 40-45-, pohánkamag 18-20-, szudáni fűmag 10-12- pengő.

Burgenya. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1933 május 11. Árak készpénzben, 100 kg-kint, budapesti paritásában értendőek és magyar, átlagminőségű, azonnal szállítandó árura vonatkoznak: Wohltmann 4-4-20, Krüger 4-20-4-30, Ella 4-70-5-, nyári rózsza 6-50-7-50, ősi rózsza 4-50-5-50 pengő. (Valamennyi étkezési minőség.)

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfőváros vásárlógabonaszövetkezetének jelentése.) 1933 május 9. Árak métermázsánként pengőben: réti széna, II. r. 3-80-4-, III. r., csomagalásta 2-80-3-75, sarjuszéna 3-3-70, muharszéna 3-4-40, lucernaszéna 4-50-6-50, alomszalma II. r. 1-80-2-80, zsupszalma, 1 kéve — 30 P.

Külföldi terménytőzsdék. Pozsony, május 11. Az irányzat szilárd volt. Jegyzések 100 kilónként: buza Manitoba Atlantique prima, tranzit Trieszt, Fiume, elvámolva, megadóztatva 173-175, válogatott árpa 92-95, prima árpa 88-90, merkantil 81-83, felvidéki gömbölyű szemű tengeri 80-81, dunai tengeri ab Pozsony, Komárom 39-40, argentinai buza ab Pozsony vagon, elvámolva, megadóztatva 161-163, orosz buza 79 kilós ab vagon Pozsony, elvámolva, megadóztatva 159-160 cseh korona. A többi jegyzés nem változott. (1 cseh korona = 17 fillér.) — Hamburg, május 11. Az irányzat csendes volt. Buzában és rozszban egy a kínálat, mint az érdeklődés kismérvű volt. Belföldi árpát alig keresték. Zabban az irányzat tartott volt, a kínálat szűk keretek között mozgott. Jegyzések 50 kg-kint: buza frankó Hamburg 10-40-10-45, ab Mecklenburg-Hollstein 10-10-10-15, rozsz frankó Hamburg 8-40-8-45, ab Mecklenburg-Hollstein 8-05-8-10, takarmányárpa belföldi feladóállomásra 8-20-8-25, sörárpa 8-50-8-60, dunai 3-25-3-30, zab frankó Hamburg 7-20-7-40, ab Mecklenburg-Hollstein 6-70-6-80 márká. (1 márká = 1-36 pengő.) Külföldi gabona cifjegyzésel: Ia Manitoba buza 5-42 1/2, IIa 5-35, Rosafé 4-45, Barusso 4-37 1/2, La Plata árpa 3-55, La Plata rozsz 3-47 1/2, La Plata tengeri 3-30, un Clipped Plata zab 3-37 1/2 hollandi forint, valamennyi májusi szállításra. (1 hollandi forint = 2-31 pengő.) — Chicago, május 11. A buzapiacon csütörtökön újabb erőteljes hosszmozgalmat söpört végig. A jegyzések elérték az idei legmagasabb árnyóvot. Az előző zár-lathoz képest közel három centes árugrások mutatkoztak. A tengeri piacon az árjavulások szintén igen jelentékenyek voltak. Zárlatkor egy és fél-két centes árjavulások mutatkoztak. A piac legszilárdabb árucikke a rozsz volt, amelyben egészen öt centig terjedő árugrások voltak. Zárlati árfolyamok centben és bushelben (zárójelben a legutóbbi zárár-folyamok): Buza májusra 74- (71.125), júliusra 75.125

Gőzekekötél Deichsel, Budapest, VI. Vilmos császár ut 13 D

MEGJELENT!

BUDAY BARNA

uj könyve, a

PIHENŐ

VIDÁM TÖRTÉNETEK SZÁRAZON ÉS VIZBEN

Ara 4 pengő

Megrendelhető: a "Patria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T.-nál, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. és minden Könyvkereskedésben.

csapadék a normális mennyiségű esővel

57 mm	22%
27 "	50%
24 "	44%
20 "	64%
57 "	12%
25 "	38%
61 "	3%
35 "	48%
38 "	38%
54 "	25%

csapadék a normális mennyiségű esővel

18 mm	58%
26 "	44%
22 "	55%
27 "	45%
25 "	47%

csapadék a normális mennyiségű esővel

39 mm	36%
35 "	31%
20 "	58%
43 "	19%
46 "	18%
20 "	56%
23 "	53%
27 "	49%
32 "	32%
35 "	29%

csapadék a normális mennyiségű esővel

18 mm	58%
26 "	44%
22 "	55%
27 "	45%
25 "	47%

(72.375), szeptemberre 75.75 (73.—). Tengeri májusra 44.50 (43.125), júliusra 46.75 (45.—), szeptemberre 48.50 (46.50). Rozs májusra 56.25 (51.50), júliusra 56.625 (53.—) dollár. (1 dollár = 4.91 pengő, 1 bushel buza = 27.2 kg.)

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A május 11-én megtartott vágóállatvásárra felhajtott vágómarha: Bika I. r. 37, II. r. 98, III. r. 22, ökor I. r. 41, II. r. 394, III. r. 22, tehén I. r. 8, II. r. 198, III. r. 16, hívaly III. r. 1, összesen 767 darab. A vásár irányzata lanyha volt, a bikák árai változathatnak. Az ökrök és tehének kg-ként 2 fillérrel estek. Eladatlanul visszamaradt 30 darab. Árjegyzés elősúlyban: Bika, magyar II. r. —32—38, bika, tarka I. r. —46—48, kivételesen —50, II. r. —34—45, ökor, magyar I. r. —45—48, II. r. —30—44, III. r. —25—29, tarka I. r. —46—52, kivételesen —54, II. r. —30—45, III. r. —25—28, tehén, magyar II. r. —30—42, tehén, tarka I. r. —46—48, kivételesen —50, II. r. —30—45, III. r. —24—29, hívaly, magyar —28, növedék (éves) —30—46, kicsontozni való —18—23 pengő.

Budapesti szarómarhavásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) 1933 május 9. Felhajtás 660 darab, úgymint 643 darab élő belföldi szopós borjú és 17 darab élő bárány. A vásár irányzata élénk volt, az árak kg-ként 4 fillérrel emelkedtek. Jegyzet árak: élő borjúk, belföldi szopós I. r. —70—80, II. r. —60—69, III. r. —44—58, élő bárány —40—70 P kg-ként.

Tenyészmarhák és jármosok. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető R.-T. jelentése.) 1933 május 12. Árak: I. r. belföldi jármosok (tarka) —40—44, I. r. belföldi jármosok (fehér) —40—44, 1 1/2 éves üszök —34—38, 1 1/2 éves tinók —34—38, fiatal, friss fejű tehén —55—65 pengő kilogrammonként.

Juhárak. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető R.-T. jelentése.) 1933 május 12. Külföldnek megfelelő prima, fiatal kistogas árak, páronként 100 kg, vagy azon feletti súlyban —45—50, prima, fiatal bárányok páronként 75—80 kg között —45—50 pengő kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mászálva, páronként 6 kg súlylevonással.

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Sertésletelepének jelentése.) 1933 május 12. A csütörtöki ferencvárosi nyílt és zárt vásárra a felhajtás 3089 darab volt, ebből angol 780 darab, eladatlanul visszamaradt 523 darab, ebből angol 40 darab volt. Változatlan irányzat mellett a következő árakat jegyezték: Prima urasági —92—94, prima szedett —86—88, közép —88—90, könnyű, jobb —84—87, könnyű, silány —72—82, öreg urasági —82—84, öreg szedett —76—80, angol sonkamalac —86—110, hus 118—130, zsír 138—145, szalonna 120—125, hasított félsertés 116—126 pengő. A beállítani való sovány sertés páronként 120—160 kilogramm 115—120 pengő. A pénteki vásárra a felhajtás 650 darab volt.

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A május 11-én tartott heti lóvásáron a vásári forgalom közepes volt. Felhajtott 16 772 darab, eladott 368 darab. Árak: csikó 80.—, igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 230—410.—, igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 120—285.—, öszvér 50.—, alárendelt minőségű lovak 45—155.—, vágólovak 23—100.— pengő. Fővárosi vágóra vásároltak 135 darabot, vidéki vágóra 41 darabot.

Wieni vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető R.-T. jelentése.) A május 8-1 wieni marhavásár felhajtása összesen 2041 darab, ebből magyar 205 darab. Irányzat változatlan. Jegyzések: ökor, kivételesen 130—145, I. r. 120—130, II. r. 1—15, III. r. —90—1—, bika kivételesen 115, I. r. 105—110, II. r. —90—105, III. r. —90—95, tehén kivételesen 115, I. r. 105—110, II. r. —95—105, III. r. —85—95, csontosmarha —60—80 osztrák schilling kilogrammonként.

Wieni sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető R.-T. jelentése.) A május 9-4 wieni sertésvásár felhajtása: hussertés összesen 8161 darab, ebből magyar 46 darab, zsírsertés összesen 4415 darab, ebből magyar 1619 darab. Irányzat változatlan. Jegyzések: I. r. zsírsertés 148—152, II. r. 145—150, parasztsertés 145—155, hussertés 145—165 osztrák schilling kilogrammonként.

Csehországi állatárak. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető R.-T. jelentése.) A f. hó 8-1 sertésvásáron a prima zsírsertések ára 7—740 cseh korona volt.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1933 április 30-tól május 6-ig jegyzett árak aranypengőben: Teljes tej literje —32, lefölözött tej literje —98—12, tejszín literje 140—240, tejföl literje 1—160, nagyban —80, centrifugált vaj kg-ja kicsinyben 260—3—, nagyban 190—220, szedett vaj kg-ja kicsinyben 220—240, tehénturó kg-ja kicsinyben —40—80, nagyban —20—30, juhturó kg-ja kicsinyben 150—240, nagyban 140—160, juhsajt kg-ja 150—2—, emmentáli sajt kg-ja kicsinyben 240—4—, nagyban 220—320, trappista sajt kg-ja kicsinyben 160—240, nagyban 130—160 pengő. A forgalom közepes, az árak változathatnak.

Tej. A földművelésügyi miniszter 92.773/1932. számú rendelete értelmében Nagy-Budapest területén 1932. évi november hó 1-e óta a kannatej fogyasztói kicsinybeni ára literenként 32 fillér.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1933 április 30-tól május 6-ig jegyzett árak aranypengőben. Élő baromfi: csirke, darabja 120—250, fiatal, újdonság darabja 1—250, tyúk darabja 2—350 P. Leült baromfi: hizott lud és ruca kg-ja 130—180, csirke kg-ja 160—3—, újdonság kg-ja 250—450, tyúk kg-ja 130—180, hizott pulyka kg-ja 1—160, libamáj kg-ja 3—8— P. A forgalom közepes, az árak csökkentek. Tojás darabja —04 1/2—07 P. A tojásforgalom közepes, az árak emelkedtek.

Gyapjú. (A Futura R.-T. gyapjusztyáryának jelentése.) Budapest, 1933 május 12. A londoni aukcióhoz fűzött remény teljes egészében valóra vált, amennyiben a folyó hó 6-i nyitáskor érkezett jelentések szerint általában 10% áremelkedés mutatkozott az összes minőségeknek. Hazánkban is változatlanul szilárd maradt az irányzat és továbbra is különös keresletnek örvendett minden fegyapjú, középminőségű, változatlanul —95—105 P-t, jobb minőségű uradalmi tételéért

140—115 P-t, sőt kivételesen 120 P-t is fizettek. A szövetyapjú iránti kereslet továbbra is mérsékelt maradt és ezekben a minőségekben kisebb forgalom alakult ki A/AA noárádi származású áruban, amelyért —95—1— P-t fizettek. A legfinomabb minőségű merinó posztógyapjúk iránt még mindig nem jelentkezik kereslet és mivel ez a gyapjú kivétel nélkül külföldön helyezhető csak el, viszont ezek a vevők régi szokás szerint az aukción fedezik szükségletüket, az előjélekből megállapítható, hogy e minőségekben csak az aukció idejében fog az üzlet kialakulni. A budapesti gyapjúárverés július 6-án lesz.

Nyersbőr. Legutóbbi, április 30-i jelentésünk óta a budapesti nyersbőrpiacra a marhabőrök nem változtak, a borjubőr ára, rövid lábbal, kg-ként 110 pengő.

Külföldiek.

Paprika. (A m. ktr. Növényvédelmi és Növényjogalmi Iroda jelentése.) 1933 május 10. Termelői árak Szegeden: főzér paprika —60—120, édes nemes paprika —64—85, féledés paprika —42—45, rózsapaprika —30—35, II. rendű paprika —25—30, III. rendű paprika —20—25 pengő kilogrammonként. —Kálcsán: édes nemes paprika —38—75, rózsapaprika —36—40 pengő kilogrammonként.

Lenmagpánc. A hamburgi tőzsdén május 2-től május 8-ig a következő árakat jegyezték: La Plata olajlenmag május-juniusi szállításra métermázsánként: V/2-án 7.12 1/2, 7.17 1/2, V/3-án 7.15, 7.20, V/4-én 7.17 1/2, 7.22 1/2, V/5-én 7.25, 7.30, V/6-án —, —, V/8-án 7.55, 7.60 hollandi forint (1 hollandi forint = 2.31 pengő). Bombay olajlenmag juniusi szállításra tonnánként: V/2—3—4-én 10.15.—, V/5-én 10.17.6, V/6-án —, V/8-án 11.2.6 font sterling. (1 font sterling = 19.42 pengő.)

Cirokszakál takaró szalma átlagárbán 18—20— pengő, béles szalma átlagárbán 10—12— pengő q-ként. Cirokmag 570 pengő métermázsánként.

Zöldség és gyümölcs. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1933 április 30-tól május 6-ig jegyzett árak kilogrammonként aranypengőben. Zöldség: Sárgarépa —20—50, petrezselyem —16—40, zeller —12—26, kalarabé —08—16, ujd., drb-ja —12—36, karfiol 320—450, vöröshagyma —04—10, fokhagyma —20—60, cékla —08—16, kelkáposzta —26—40, újdonság —70—120, fejessaláta darabja —03—20, torna —30—160, burgonya, ősz rózsapaprika —08—14, q-ja 4—850, burgonya, Ella, kg-ja —06—10, q-ja 340—430, burgonya, kifli kg-ja —16—24, q-ja 8—14—, champignon gomba 2—320, fekete retek —08—18, hónapos retek csomója —06—32, uborka, újdonság 140—220, zöldpaprika, újdonság, darabja —18—50, tök, főző, újdonság 240—350, spárga —20—160, sóska —20—40, paraj —08—20. A forgalom közepes, az árak változathatnak. Gyümölcs: Alma —32—2— pengő. A forgalom közepes, az árak változathatnak.

Méz, pergetett, kilogrammonként 120—150 pengő.

Budapesti halpia. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1933 április 30-tól május 6-ig jegyzett árak kg-ként aranypengőben: ponty, élő, kicsinyben, nagyság szerint 1—180, nagyban —80—1—, ponty, jegelt, kicsinyben, nagyság szerint —80—120, nagyban —50—75, harsca, élő, kicsinyben, nagyság szerint 240—4—, harsca, jegelt, kicsinyben, nagyság szerint 160—3— pengő. A forgalom lanyha, az árak változathatnak.

Budapesti vadpia. (Budapest székesfőváros vásárgazdóságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1933 április 30-tól május 6-ig jegyzett árak kg-ként aranypengőben: Özomb 250—3—.

Szesz- és szeszitalok. A szeszüzlet e héten a rendes keret között mozgott és az összes szesz kategóriák változatlan áron zárultak. A detailforgalomban a melegebb időjárás folytán denaturált szeszben volt élénkebb kereslet és 5 barell vételénél 77 pengő, 1 barell vételénél 81 pengő nettó elabszolút hektoliterenként +3% forgalmi adó. Gyümölcs-pálinka. Az üzletmenet még mindig szűk korlátok között mozog. Törkölypálinkát 260 pengőért, seprőpálinkát 270 pengőért ajánlották, de ezeken az árakon alul is voltak kisebb, sürgős eladások. Szibériumot, idei nyári árut 370 pengőért, ó-nyári árut 4—, ó-kék árut 5— pengőért ajánlották 10,000 literfokonként +3% forgalmi adó.

Fapiac. Román fenyőfájában a magyar kormány újabb 670 vagon behozatalt engedélyezte és kiltás van nagyobb mennyiségű szlovenszói és jugoszláv fenyőfa behozatalára is. A fokozott behozatal az árakat kedvezőtlenül befolyásolja. —Tüzfában az árak egy árnyalattal szilárdabbak, azonban nagyobb eladások nem történtek. A Máv-nál tartott tűzifa-verseny tárgyaláson a kínálat szerény kereteket között mozgott. A 13,000 vagonot tevő szükséglettel szemben mintegy 25,000 vagonat ajánlottak fel a jelenlegi árak alapján. Azonnali szállításra belföldi búkkhasáb 270—275 P, cserhasáb 225—230 P, gyertyánhasáb 235—240, száraz hantolfa 280—290 pengő budapesti paritásban. Keményfaeművekben, búkkanyag kivételével, alig van üzlet. —Faszén ára 650—730 pengő 10,000 kg-ként magyar határállomásról.

Országos állatvásárok. Május 16-tól május 22-ig. Május 16. Iharosberény, Gálósa, Szőlőgyörök, Regöly, Celdömök, Szombathely, Borsodnádásd (sertésvásár), Csesztreg, Május 17. Székesfehérvár, Lébény, Okány, Földes, Bajna, Mucsi, Somogyoszob, Veszprémménfő, Zalaszentlőrinc. Május 18. Tét, Kaposmérő, Óriszentpéter, Zánka, Kőmölő, Tiszalök. Május 19. Zalaszentiván, Szalkszentmárton, Veszprém, Csenget. Május 20. Kisbárapáti, Somogyvár, Kiskunfélegyháza, Drávafok. Május 21. Kunszentmárton, Kiskunlacháza. Május 22. Csákvár, Szőny, Kálmánca, Igál, Somogyárd, Szekszárd, Sárvár, Lepény, Katymár, Szeghalom, Hajdúszoboszló, Nagykőrös, Kunmadaras, Lajosmizse, Kisvárd, Szihalom, Dédes, Miskolc, Gyöngyös, Nagyoroszi.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Felsőlap. Minthogy sertései finom csontú és lesántulásra hajlamos állatok, helyes a napi adag lassu fokozása és maximum 70% tengeridára mellett legalább 30% árpadara etetése. Juniusi közepétől kezdve az adag 3-5 kg-ig emelhető, de célszerű lenne csontbetegség elhárítására szeszakva

naponta és fejenként kb. 0.5 kg zöldlucernát is adni a sertéseknek a reggeli és az esti etetés után. A lucerna a dara elfogyasztása után előzőben vízben áztatott szemetesgöngyvel együtt az állatok elé szóráltnak, ami azokat mozgásra fogja bírítani. A szemes tengeriből egy sertésre 200 g számítható naponta, amely mennyiség a napi fejladagon felül adagoltnak. Ilyen módon eljárva csak olyan kevéssel nyúlunk a hizlalási idő, hogy a takarmányértékesítés normális maradjon és augusztus végén, legkésőbb szeptember elején 200 kg test súly elérése várható. Z. A. dr.

ALFA SZEPARATOROK

pasztöröző készülékek, tejhűtők, hűtő- és jégkészítő berendezések, kannák, tejgyártási gépek és eszközök, tejvizsgálati készülékek és szerek, takarmánygyorsfűlesztők, mosógépek. Ügyeljen védjegyünkre.



ALFA SEPARATOR R.-T.

BUDAPEST, IRODA ÉS GYÁRTELEP: I. CSURGÓI-UT 15. VÁROSI IRODA: IX. RÁDAY-UTCA 14. SZ. FELSŐTISZANTULI KÉPVISELETÜNK: A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE TISZANTULI KIRENDeltsége, DEBRECEN, HUNYADI-UTCA 10. SZÁM

Fokozza Kapható: Zöldhegyi M.István műszaki kereskedőnél Budapest, VI. Horn Ede u. 10. Tel. 21-8-36. meglevő gazdasági gépeinek élettartamát PIPA jegyű alkatrészek alkalmazásával.

Rölesönponyvak. Rölesönzsákok Fapeckes juta kézi kővakotőzözsinegek legolcsóbb árban a 68 éve fennálló BERGER TESTVÉREK R.-T.-nál Budapest, V., Falk Miksa-u. 26/28. Telefon: 27-8-36 Kivánságra mintázott árajánlattal szolgálunk. 4805

Szabadalmazott Haidekker-Hungária drótfonat kitűnő! Árjegyzék ingyen! HAIDEKKER SÁNDOR R.-T. kertész- Budapest, Üllői-ut 40. sz. FIÓK: VIII., Flóré-ut 3

Közeledek
1933/43-44. szám

Szalonnát és sertézsírt

legjutányosabban szállít:
FRIEDMANN MÓR J. cég
Iroda és raktár: Budapest, VI., Révay-u. 22.
Tel.: A. 23-7-65 és 23-7-66. Távirati cím: Manfred Budapest.
Alapítva: 1895.

TOLDY ÉS BRZESKYNÉ

ZÖLDSEMA- ÉS GYÜMÖLÖSNAGYKERESKEDŐK
Budapest, Nagyvársátréteg, 70. számú fülsze
Telefon: 403-60 4248 Telefon: 403-60
Elvállal fix és bizományi értékesítést mindenféle
zöldség-, gyümölcs- és burgonyaneműket

Fontos újdonságok! Most jelentek meg!

Juhos Lajos:
Üzemtervkészítés és más
mezőgazdasági előszámítások.
2. teljesen átdolgozott kiadása.
Ára: 4,- pengő.

Munkaracionalizálás a mezőgazdaságban.
Ára: 1,- pengő.

Az összeg előzetes beklüldése esetén bérmentve szállítja a
"Patria" r.-t. könyvszállító, Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT, BUDAPEST

V., ZOLTÁN-UTCA 2-4. SZ. 5230

Szilikécsopóhoz, gázszántáshoz és házfűtéshez
la talai tojás- és toglabrikottel
la talai darabos- és kockaszenet

Felsőgallai karbidot,
nagy szilárdságú
portland cementet,
égetett meszet.

Haszonbérbeadás.

A dákai uradalomban (Veszprém-megye) 1933. évi
október hó 1-től kezdődőleg egészben vagy megfelelő
részletekben haszonbérbe adatik

568 kat. h. 1221 □-öl szántó, 98 kat. h. 971 □-öl rét,
107 kat. h. 1356 □-öl legelő, 1235 □-öl kert
megfelelő gazdasági épületekkel és egy 7 lakószobából
s mellékhelyiségekből álló bérleti lakkkal. Közlebbi adatok-
kal szolgál, akihez az írásbeli haszonbérleti ajánlatok is be-
nyújtandók:
4300
DR. CSOKNYAY JÁNOS ügyvéd,
PÁPA

főtengelyek és hengerek csiszolása

és minden e szakmába vágó alkatrészek készítése
420
DEDICS TESTVÉREK
Budapest, VIII.,
Thék Endre-utca 15. sz.
Telefon: József 30-3-45
Alapítva 1903.

Mielőtt takarmányszükségletét fedezi, kérjen ajánlatot FATTINGER ÉS TÁRSA R.-T.-TŐL

BUDAPEST, IX., VÁGÓHID-UTCA 10. SZÁM. Telefon: 318-75. Sürgönycím: Ületie, Budapest
Főbb cikkek: Vér-, hus- és halliszt, rák- és osztriga-kagylóőrmelek,
súlyabbdara és liszt, szénsavas, foszforsavas és jódozó méz,
osontdara, kénvirággör, faszénpor, Universal sertés- és
baromfitakarmány, automata-eleség, törmelékkriza, kutyá-
és fűcséledelel, huspogácsa, szárított sörélesztő, osokamáj-
olaj és mindennemű egyéb tápezet, mint lealtin, pekk stb.

**HIRDESSEN
LAPUNKBANI
BIZTOS
EREDMÉNY!**

HUSMERINO

tenyészkosok darabonként 50 P-ért eladó
a Bőszénfai Uradalomban. A kosok részint
mezőhegyesi, részint saját tenyésztésű, a legutóbbi
kiállításán elismerő oklevéllel kitüntetett egyedek.
A kosok helyett esetleg anyákat is cserélünk,
napl áron.
4275

Eladó 180 drb szimultánzótt, herélt és miskaróit prima mangalicásüldő

kb. 40 kg-osak darabonként, Kernács és
Sütő Somssich-majori bérgazdaságban,
Rákóczi-falva. — Értekezni lehet a
Városi Takarékpénztárnál, Cegléden. 4291

Szőlőművelés

Írta: FETTENKÖFFER SÁNDOR
gazd. főtanácsos, szől. és bor. főfelügyelő
432 oldal, 234 ábrával. Ára: 10,- pengő
"Patria"-nyomda r.-t. könyvszállító
Budapest, IX., Üllői-út 25. sz. (Közlelek)

KLÓRBÁRIUM

vagon- és kis-tételben, valamint kartelen kívüli
Hercynia és Vinarzit

magas arzéntartalmu, répbogarak elleni
védekezőszerek budapesti raktárból, azonnali
szállításra legolcsóbban kaphatók:

Zwebner Jacques

szab. jódozó takarmánymész, műtrágya-erő-
takarmány és növényvédelmi cikkek.
Budapest, VI., Teréz-körut 43/a.
Telefon: 14-0-72. Levélcím: Budapest 62.,
postafiók 315. 4271

Szenzációs újdonság!
A technika legújabb vívmánya!
A magyar ipar diadala!

TRIUMPHFLEX

a legújabb a legjobb a legolcsóbb

BŐRHAJTÓ SZIJ

MERT legolcsóbb szij a „TRIUMPHFLEX“?

1. Szakítási szilárdsága négyzetem-ként 6-700 kg a cseres súlyú gépszij 280-300 kg-jával szemben.
2. Normális terhelésnél csaknem nyúlásmentes (maximálisan 2% a cseres súlyú 6-8%-ával szemben).
3. Különleges cserzési eljárással készül. Fajsúlyja 0.7.
4. Nyilegyenesen fut.
5. Abszolút üzembiztos.
6. Különleges ragasztása folytán nedvesség- és hőálló.
7. Olyan hajlékony és rugalmas, mint a gumi és ennek következtében a legkisebb tárcsán is csuszásmentesen fut.
8. Nagy tapadóképesége folytán a sziját nem kell túlfeszíteni. Csapágykimelés. Üzemanyagmegtakarítás.
9. Nagy hajlékonysága, rugalmassága és szívóssága folytán hosszú az élettartama.

Legmosszebbmenő garancia!
Nem probléma többé a szijbeszerzés!

Ha üzemköltségét csökkenteni akarja, kérjen azonnal mintázott ajánlatot

KÁLMÁN ÉS LÁSZLÓ

műszaki kereskedőktől
Budapest, VI., Teréz-körut 40-42.
Tel.: II-2-74, 10-6-90 Sürgönycím: Petkus Budapest

VÉTEL

Eladól akar valami gazdasági gépet?

Forduljon bizalommal **Brau és Ürtemei céghez** Budapest, V., Báthory-utca 7.

KIMARADT reómagvakat legjobban árban értékesít dr. Schiff **Marell** vetőmagbízományos. Budapest, V., Pannónia-u. 28. Sziveskedjék a minél kevesebb feladattal. Árvánáért a minél magasabb árakat küldjük. 1129

MARMONMOTOR - Lasznált, de jókárban levő teljesítményű megvételre keres Gróf Wenckheim Ferenc letelezője. Kápolnásnyék. 1129

HASZNÁLT szivógázmotor, közhatali 20 HP-ét, generátor nélkül venni. Szives ajánlatokat „Gazdaság 1187” jellegű a kiadóhivatal továbbítja. 1187

BÉRELET

BÉRELET keresek 600-1200 holdig, azonnali vagy évi átvételre. Cim: Mrena Mátyás, Szelevény, Szolnok megye. 1070

300-400 holdas prima birtok bérelnek, előtöltés nélküli, ingatlan garanciával. Leveleket tulajdonosokhoz. Árátás előtt vagy után 1131” jellegű mellett a kiadóhivatal továbbítja. 1131

DÖMSÖDÖN, vasutállomás közelében, 360 m. holdas, jól beépített, 130 liter napi tejkontingens és 40 hold herével ellátott, kiváló erdőben levő birtok október elsejével használatba adó. Érdekes Horváth János tulajdonosnál Dömsöd. 1154

BUDAPESTTŐL köves uton ötven kilométernyire 380 m. hold prima birtok és pedig 280 hold szántó, 60 hold rét és 40 hold legelő kellő épületekkel, bérbeadó. Érdeklődők a részletek nyújtható biztosított megjelölésével közzétek címűket „Sz. J. 1156” jellegű a kiadóhivatalnál. 1155

MEGJELENT

A szegesborsó

termesztése és jelentősége az állattartás szempontjából

Irta: **Féhl Henrik**
90 fillér előzetes beklidőse címében bérmentve szállítja a „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Fontos ujdonseg!!

A mezőgazdaság és a szénkérdés

Irta: **ROTHMEYER IMRE**
OMEGA-írótkár
Ára 1 pengő

Patria RT. könyvostálya Budapest, IX., Üllői-ut 25

A mezőgazdaság és a falu építészet

Irta: **Dr. Kotsis Endre**
építészmérnök
Ára tőzre 6 pengő, bekötve 7-8 pengő

„Patria” r.-t. könyvostálya Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

200 m. h. prima barna homok szántóföld

Eladó Haszthy János-féle birtokból Nyáregyházán (Monor mellett) akár egy tagban, akár részletekben, kedvező fizetési feltételek mellett. Felvilágosítást nyújt a Városi Takarékpénztár, Cegléden. 4298

Pest vármegye kiskőrösi járásában, A kasztó közegben **2000 holdas papi birtok**

bérlete átadó

3 évi bérleti szerződéssel, mely hosszabbítható. Felvilágosítást Miklós Kálmán községi jegyző ad. 4287

HAAS HIKSA butornagykereskedő értékesíti a művelési részletekkel együtt, hogy az országban, hanem május 4-vel 21-ig saját helységében, Budapeston, Baross-utca 21., Szentkirályi-utca-sarkán külön saját.

BUTOR - **használt rendez.**
Azon összeget, melybe a vásár került volna, az ezen idő alatt nála vásárolniak juttatja a külön e célból megállapított külön engedélyes címén. Ezenkívül ezen 25 napban eladásra kerülnek a

BAROSS - **utcai sziltemben**
garantált minőségű nagyüzemi gépek hálózatok, ebédők, uriszobák, konyhák, szobák, garabók stb. **CIERA 40 SZÉKÁLLÓKAL A BESZERZÉSI ÁRON ALUL.** Ezen beszerzési áron alul eladandó butorok piros-fehér-zöld színű kartonokkal vannak feltűzőn megjelölve. 4286

Minden Ford és Fordson
alkatrész, szíjtárcsa, lazo reggelítő
legolcsóbb beszerzési forrása
Javitás • Hengercsiszolás
MEISZNER ÉS TÁRSA, BUDAPEST
V., Vilmos császár-út 78. sz.
(Pesti Hírlap palota) Telefon: Auk. 154-59
313

Abraktakarmányvásárlási- és keverék-táblázatok

tehenészetek részére
Összeállították: **Vaschetich György és Németh János**
Ára 6-pengő

Abraktakarmány vásárlásánál és összeállításánál nélkülözhetlen segédeszköz. Tartalmazza a fix árszorozószámokat és keverési arányszámokat, melyek használata által a gazda minden nagyobb számítástól mentesül „Patria” r.-t. könyvost. Budapest, IX., Üllői-ut 25.

SZIVÓGÁZMOTOR TULAJDONOSOK

minos szükség. külföldi vevőitára
A takarékos gazda drága faszén helyett **hulladékfát vagy kukoricacsutkát** használ szab. fatűzelésű generátorunk üzeméhez. Átalakítás egy év alatt kifizeti önmagát! Közel 100 telep üzemben megtekinthető!
Készlet és szerelési jótállással.

SZILÁGYI ÉS DISKANT GÉPGYÁR, MISKOLC

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ingatlanforgalmi osztálya

Budapest, IX. kerület, Köztelek-utca 8. szám

fix, komoly és csakis kizárólagos megbízások alapján vállalja **birtokok eladását, haszonbérbeadását, vételét, haszonbérbevételét.** Csakis olyan birtokok vételét és haszonbérbevételét hozzuk javaslatba, amelyeket előzőleg megtekintettünk és a keresletnek megfelelőnek tartjuk
Haszonbérbeadó: 190 kat. holdas birtok a Tisza mellett, hajóállomástól 4. vasuti állomástól 18 kilométerre, elegendő épülettel, aratás utáni átvételre.
Eladó: Somogyban 1000 holdas jó birtok, szép kuriával, elég és szab. időre bérbe venné.
Keresünk haszonbérbe aratás utáni vagy októberi átvételre legalább 10 évi időtartamra, Pest megye felől, Nógrád és Heves alsó részén vagy Komárom, Győr, Fejér megyékben sike, here- és répatermő jó talajú 1500, 1000 és 700 hold körüli jó birtokokat, takarmány és holt leltárral, megfelelő biztosítékkal rendelkező tőkeerős birtokok részére. — Válaszbélyeg.

VÉDEKEZZÜNK A ROVARKÁROK ELLEN!

„CLEONUS“
(Manninger G. Adolf jószágigazgató szabadalma)
Répbogár ellen



petróleum-üzemre, fogyaszt 8 óra alatt kb. 15 kg. petróleumot.

A „CLEONUS“ 50 katasztrális holdat véd meg a répbogártól.

Leszállított ára 160.— P

„ÁPION“
(Hermann Kálmán intéző szabadalma)
Lucerna-, repcebogár, gabonapoloska ellen.
Egy ló vontatja!

Teljesítménye 5 óra alatt (d. u. 2-7-ig) kb. 15 katasztrális hold.

Leszállított ára keresztengellyel 400.— P



HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH R.-T.
GYÁRTELEP: KISPEST. * KÖZPONT: BUDAPEST, LEHEL-UTCA 10. * MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VILMOS CSÁSZÁR-UT 57.

**„LACTA“ SEPARATOROK
SABROE HÜTŐ- ÉS JÉGGYÁRTÓTELEPEK
SILKEBORGII tejgazdasági gépek,
tejelőmelegítők, pasztörök**

Tejszállítókannak, tejgazdasági bádogáruk
Vaj- és sajtgyártási gépek és eszközök



**Tejvizsgáló mészerek
és vegyszerek**

elsőrendű minőségben, igen
mérsékelt árak és kedvező fizetési
feltételek mellett kaphatók

**LACTA SEPARATOR
Tejgazdasági Gép- és Hűtő-
berendezési Vállalat k. f. t.**

Budapest, VIII., Üllői-ut 14. sz.

Telefon: 400-29

Árjegyzékkel és költségvetés-
eel díjtalanul szolgálunk. 4261

Fontos újdonság!

**A hozam
megállapítása
és a célszerű
kihasználás
a legelőüzemben.**

Irták:
Ifj. Dr. Széll László
és
Döry Lajos

190 pengő előzetes beküldése
ellenében bérmentve szállítja
a "Patria" r.-t. könyvostálya.
Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Minden gyümölcstermelő
szerezze be

Mañás Mátvás
kert. tanint. igazgató.

Gyümölcstermesztés

és értékesítés

című kézikönyvét.
Ez a mű 416 oldalon,
251 ábrával gazdagítva
leírja az összes tudni-
valókat.

Ára 10- pengő,
mely összegnek előze-
tes beküldése esetén
bérmentve szállítja a
"Patria" R.-T. könyvostálya.
Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

**Eladó magyar bikák
és mangalica tenyészkannok**

GRÓF WENCKHEIM LÁSZLÓ
békései uradalmának ludai törz-
sülyájából, illetve sertés-tenyészté-
séből eladásra kerülnek az alábbi
-tenyésztésükön többszörösen
I. díjjal kitüntetett - apaállatok:

2 drb két és fél éves kiváló küllemű, első-
rendűen fejlett magyar bika, 18 drb ötnegyed
éves legprimább mangalica tenyészkannok.

Megtekinteni szándékozókért, előzetes értesítésre,
Békés Állomásra kocsit küldünk. 4274

Minden gazda a **„KÖZTELEK GAZDASÁGI KÖNYVTÁRA“**-t olvassa



**MEZŐGAZDÁK
ZUHATAG ÉS
REKORD
KUTJA**

seriées, láncos rendszer.
Feltétlen higiénikus, egyszerű, tartós.
Tűzben horganyozott serlegek-
kel, öntöttvas állvánnyal.

Kizárólag szállítja mind a két kutat: a
Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz.

A tej és tejtermékek

Irták: Gratz Ottó. 167 képpel, 612 oldal.
Ára 15 pengő. "Patria" r.-t. könyvostálya,
Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Gazdaságunkban
**nyári legeltetési időnyre
75-100 darab marhát vállalunk**

Erdeklődők forduljanak: gróf Zichy-
uradalom intézőségéhez, u. p. Bodakaj-
tor-Felsőszentiván. Telefon Szekesfehervár 26.

A magyar kir. kiz. szabadalmazott
HENNEFELD-FÉLE
jégszekrények és önműködő
villamos hűtőkészülékek.

Budapest, VI., Ó-utca 6. Telefon: Aut. 114-29
Belső működéssel burkolva, nem rozsdásodnak,
nem oxidálódnak, 60 százalékos jégmentesítést!
Árjegyzék ingyen és bérmentve!

GYAPJUT

VÁSÁROL a legmagasabb napi áron

ELŐLEG és az aukcióra előjegyzéseket
elfogad előnyös feltétellő

4148 folyósítása mellett a

FUTURA A MAGYAR SZÖVETKEZETI KÖZPONTOK
ÁRUFORGALMI R.-T. GYAPJUOSZTÁLYA

mint az 1933. évi
gyapjuaukciók rendezője.
BUDAPEST, IV., BÉCSI-UTCA 2. SZÁM.

(Gyapjuosztály telefonja: Aut. 838-70)

Tejgazdaságok

részére **tejfőzőket,**
**hűtőgépeket és hűtő-
ket, fejőket, kanná-
kat, géprészeket stb.**
eszközöket legelső
minőségben és szolid
árakon szállít:

Stanga József cég

Budapest, IX. kerület,
Ráday-utca 26/K. szám

Telefon 85-7-43

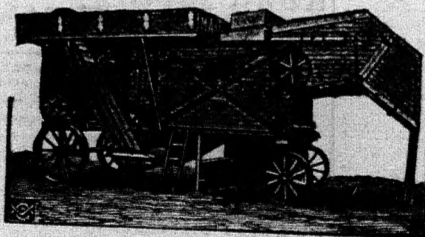
Ajánlat díjmentes

Címre szíveskedjék ügyelni

AZ ÁLLAMGÉPGYÁRI CSÉPLŐGÉP

LEGUJABB TIPUSA 55 ÉV TECHNIKAI HALADÁSÁT JELENTI

**ÁRAINK A JELENLEGI
GABONAÁRAKHOZ
IGAZODNAK**



**ÁRAINK A JELENLEGI
GABONAÁRAKHOZ
IGAZODNAK**

AZ ÖSSZES MEZŐGAZDASÁGI GÉPEKET ÉS ESZKÖZÖKET A LEGELŐNYÖSEBBEN SZÁLLITJA
NEMZETKÖZI GÉPKERESKEDELMI R.-T.

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI GÉPGYÁR VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 32.

"Patria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Rézroványtársaság nyomása, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám (Köztelek) - 331478

Felelős vezető: Magyary István